

Bruselj, 18. april 2018
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2018/0095 (NLE)**

7974/18
ADD 1

WTO 78
SERVICES 27
FDI 14
COASI 95

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	18. april 2018
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2018) 194 final - ANNEX 1
Zadeva:	PRILOGA k predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Sporazuma o zaščiti naložb med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Singapur na drugi strani

V prilogi vam pošiljamo dokument COM(2018) 194 final - ANNEX 1.

Priloga: COM(2018) 194 final - ANNEX 1

Bruselj, 18.4.2018
COM(2018) 194 final

ANNEX 1

PRILOGA

k

predlogu sklepa Sveta

o sklenitvi Sporazuma o zaščiti naložb med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Singapur na drugi strani

SPORAZUM O ZAŠČITI NALOŽB
MED EVROPSKO UNIJO
IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI
TER REPUBLIKO SINGAPUR NA DRUGI STRANI

EVROPSKA UNIJA (v nadaljnjem besedilu: Unija),

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

REPUBLIKA HRVAŠKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADŽARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA ter

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKA BRITANIJA IN SEVERNA IRSKA,

na eni strani ter

REPUBLIKA SINGAPUR (v nadaljnjem besedilu: Singapur)

na drugi strani,

v nadaljnjem besedilu skupaj: pogodbenici, STA SE –

OB PRIZNAVANJU svojega dolgoletnega in trdnega partnerstva, temelječega na skupnih načelih in vrednotah, ki se odražajo v Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Singapur na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: sporazum o partnerstvu in sodelovanju med EU in Singapurjem), in svojih pomembnih gospodarskih, trgovinskih in naložbenih odnosov, tudi kot se odražajo v Sporazumu o prosti trgovini med Evropsko unijo in Republiko Singapur (v nadaljnjem besedilu: sporazum o prosti trgovini med EU in Singapurjem);

V ŽELJI, da se nadalje okrepijo njuni gospodarski odnosi kot del njunih splošnih odnosov in v skladu z njimi, ter v prepričanju, da bo ta sporazum ustvaril novo okolje za nadaljnji razvoj naložb med pogodbenicama;

OB SPOZNANJU, da bo ta sporazum dopolnil in spodbujal regionalno gospodarsko povezovanje;

ODLOČENI, da okrepiata gospodarske, trgovinske in naložbene odnose v skladu s ciljem trajnostnega razvoja, v okviru gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti, ter spodbujata naložbe, upoštevajoč visoko raven varstva okolja in zaščite delovnih mest ter ustreznih mednarodno priznanih standardov in sporazumov, katerih podpisnici sta;

OB PONOVI POTRDITVI zavezanosti načelom trajnostnega razvoja in preglednosti, kot se odražata v sporazumu o prosti trgovini med EU in Singapurjem;

OB PONOVI POTRDITVI, da ima vsaka pogodbenica pravico sprejeti in okrepiti ukrepe, ki so potrebni za uresničevanje legitimnih ciljev politik, na primer na področju sociale, okolja, varnosti, javnega zdravja in varnosti, spodbujanja in zaščite kulturne raznolikosti;

OB PONOVI POTRDITVI svoje zavezanosti Ustanovni listini Združenih narodov, podpisani 26. junija 1945 v San Franciscu, in Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 10. decembra 1948;

OB PRIZNAVANJU pomembnosti preglednosti za mednarodno trgovino in naložbe v korist vseh zainteresiranih strani;

OB NADGRADNJI svojih pravic in obveznosti po Sporazumu STO in drugih večstranskih, regionalnih in dvostranskih sporazumov ter dogovorov, katerih podpisnici sta, zlasti sporazuma o prosti trgovini med EU in Singapurjem –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

POGLAVJE I

CILJ IN SPLOŠNA OPREDELITEV POJMOV

ČLEN 1.1

Cilj

Cilj tega sporazuma je izboljšati naložbeno okolje med pogodbenicama v skladu z določbami tega sporazuma.

ČLEN 1.2

Opredelitev pojmov

V tem sporazumu:

1. „zajeta naložba“ pomeni naložbo, ki je bodisi neposredno ali posredno v lasti bodisi neposredno ali posredno pod nadzorom zajetega vlagatelja ene pogodbenice na ozemlju druge pogodbenice¹.

¹ Pojasniti je treba, da naložbe „na ozemlju druge pogodbenice“ vključujejo naložbe v izključno ekonomski coni ali epikontinentalnem pasu, kot je določeno v Konvenciji Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z dne 10. decembra 1982.

„naložba“ pomeni vsako vrsto sredstev, ki imajo lastnosti naložbe, vključno z lastnostmi, kot so kapitalska obveznost ali obveznost drugih virov, pričakovanje zaslužka ali dobička, prevzemanje tveganja ali določeno trajanje. Naložba ima lahko naslednje oblike:

- (a) opredmeteno ali neopredmeteno premoženje, premičnina ali nepremičnina, kot tudi vse druge lastninske pravice, na primer zakupi, hipotekarna posojila, pravice do zasega in zastave;
- (b) podjetje, vključno s podružnico, deleži, delnicami in drugimi oblikami kapitalske udeležbe v podjetju, vključno s pravicami, ki izhajajo iz tega;
- (c) obveznice, zadolžnice ter posojila in drugi dolžniški instrumenti, vključno s pravicami, ki izhajajo iz tega;
- (d) druga finančna sredstva, vključno z izvedenimi finančnimi instrumenti, standardiziranimi terminskimi pogodbami in opcijami;
- (e) gradnja na ključ, gradbeništvo, upravljanje, proizvodnja, koncesija, delitev prihodkov in druge podobne pogodbe;
- (f) denarne terjatve, terjatve drugih sredstev ali terjatve v zvezi z izvedbo pogodbe z ekonomsko vrednostjo;

- (g) pravice intelektualne lastnine¹ in dobro ime ter
- (h) licence, pooblastila, dovoljenja in podobne pravice, podeljene v skladu z notranjim pravom, vključno s kakršno koli koncesijo za iskanje, obdelovanje, črpanje ali izkoriščanje naravnih virov².

Donosi, ki se vložijo, se obravnavajo kot naložbe in vsaka sprememba oblike, v kateri se sredstva vložijo ali ponovno vložijo, ne vpliva na njihovo opredelitev kot naložbe;

2. „zajeti vlagatelj“ pomeni fizično osebo³ ali pravno osebo ene pogodbenice, ki je izvedla naložbo na ozemlju druge pogodbenice;

¹ „Pravice intelektualne lastnine“ pomenijo:

- (a) vse kategorije intelektualne lastnine, ki so predmet oddelkov 1 do 7 dela II Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine iz Priloge 1C k Sporazumu STO (v nadaljnjem besedilu: Sporazum TRIPS), in sicer:
 - (i) avtorske in sorodne pravice;
 - (ii) patente (ki v primeru Unije vključujejo pravice, ki izhajajo iz dodatnih varstvenih certifikatov);
 - (iii) znamke;
 - (iv) modele;
 - (v) topografije integriranih vezij,
 - (vi) geografske označbe;
 - (vii) varstvo nerazkritih informacij ter
- (b) žlahtniteljske pravice.

² Pojasniti je treba, da odredba ali sodba, vpisana v sodni ali upravni akt, sama po sebi ne pomeni naložbe.

³ Pojem „fizična oseba“ vključuje fizične osebe s stalnim prebivališčem v Latviji, ki niso državljani Latvije ali katere koli druge države, vendar so v skladu z zakoni in predpisi Latvije upravičeni do potnega lista za nedržavljanke (potni list za tujce).

3. „fizična oseba pogodbenice“ pomeni državljan Singapurja ali ene od držav članic Unije v skladu z njihovo zakonodajo;
4. „pravna oseba“ pomeni vsako pravno osebo, ki se pravilno ustanovi ali drugače organizira v skladu s pravom, ki se uporablja, zaradi dobička ali v drug namen, in je v zasebni ali državni lasti, vključno s korporacijo, trustom, partnerstvom, skupnim podjetjem, samostojnim podjetnikom ali združenjem;
5. „pravna oseba iz Unije“ ali „pravna oseba iz Singapurja“ pomeni pravno osebo, ustanovljeno v skladu s pravom Unije ali države članice Unije oziroma Singapurja, z glavnim sedežem, centralno upravo¹ ali glavno poslovno enoto na ozemlju Unije oziroma Singapurja. Če ima pravna oseba na ozemlju Unije oziroma Singapurja samo glavni sedež ali centralno upravo, se ne šteje kot pravna oseba iz Unije oziroma pravna oseba iz Singapurja, razen če opravlja bistvene poslovne dejavnosti² na ozemlju Unije oziroma Singapurja;

¹ Pojem „centralna uprava“ pomeni glavno pisarno, v kateri se sprejemajo končne odločitve.

² Pogodbenica EU razume, da je pojem „dejanske in trajne povezave“ z gospodarstvom države članice Unije iz člena 54 Pogodbe o delovanju Evropske unije enakovreden pojmu „bistvenih poslovnih dejavnosti“. Zato pogodbenica EU na pravno osebo, ki je ustanovljena v skladu s pravom Singapurja in ki ima na ozemlju Singapurja samo glavni sedež ali centralno upravo, ugodnosti tega sporazuma razširi samo, če je navedena pravna oseba dejansko in trajno povezana z gospodarstvom Singapurja.

6. „ukrep“ pomeni kateri koli zakon, predpis, postopek, zahtevo ali prakso;
7. „obravnavo“ ali „ukrep“¹, ki ga pogodbenica sprejme ali ohrani, vključuje obravnavo ali ukrep, ki ga sprejmejo:
- (a) centralne, regionalne ali lokalne vlade in organi ter
 - (b) nevladne organizacije pri izvajanju pooblastil, ki jim jih podelijo centralne, regionalne ali lokalne vlade ali organi;
8. „donosi“ pomenijo vse zneske, ki nastanejo ali izvirajo iz naložbe ali ponovne naložbe, vključno z dobički, dividendami, kapitalskimi dobički, licenčninami, obrestmi, plačili v zvezi s pravicami intelektualne lastnine, plačili v naravi in vsemi drugimi zakonitimi dohodki;
9. „prosto zamenljiva valuta“ pomeni valuto, ki se široko trži na mednarodnih deviznih trgih in uporablja pri mednarodnih transakcijah;
10. „ustanovitev poslovne enote“ pomeni:
- (a) ustanovitev, pridobitev ali vzdrževanje pravne osebe ali
 - (b) ustanovitev ali ohranitev podružnice ali predstavništva

z namenom vzpostavitve ali ohranitve trajne gospodarske povezave na ozemlju pogodbenice z namenom opravljanja gospodarske dejavnosti;

¹ Pojasniti je treba, da pogodbenici razumeta, da pojma „obravnavo“ ali „ukrep“ vključujeta opustitev ukrepanja.

11. „gospodarska dejavnost“ vključuje vse dejavnosti gospodarske narave, razen dejavnosti, ki se opravljajo pri izvajanju vladnih pooblastil, tj. dejavnosti, ki se ne izvajajo v pridobitne namene ali v konkurenci z enim ali več gospodarskimi subjekti;

12. „Pogodbenica EU“ pomeni Unijo ali njene države članice, v skladu z njihovimi področji pristojnosti, ki izhajajo iz Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije.

POGLAVJE II

ZAŠČITA NALOŽB

ČLEN 2.1

Področje uporabe

1. To poglavje se uporablja za zajete vlagatelje in zajete naložbe, ki so bile izvedene v skladu s pravom, ki se uporablja, ne glede na to, ali so bile naložbe izvedene pred začetkom veljavnosti tega sporazuma ali po njem¹.
2. Ne glede na vse druge določbe tega sporazuma se člen 2.3 (Nacionalna obravnava) ne uporablja za subvencije ali nepovratna sredstva, ki jih zagotovi pogodbenica, vključno z vladnimi posojili, jamstvi in zavarovanjem.

¹ Pojasniti je treba, da se to poglavje ne uporablja za obravnavo zajetih vlagateljev ali zajetih naložb s strani pogodbenice pred začetkom veljavnosti tega sporazuma.

3. Člen 2.3 (Nacionalna obravnava) se ne uporablja za:
- (a) javna naročila blaga in storitev s strani vladnih agencij, ki se kupijo za vladne namene in ne z namenom preprodaje na trgu ali z namenom uporabe pri dobavi blaga ali opravljanju storitev za prodajo na trgu; ali
 - (b) avdiovizualne storitve;
 - (c) dejavnosti, opravljene pri izvajanju vladnih pooblastil, na zadevnih ozemljih pogodbenic. V tem sporazumu dejavnost, opravljena pri izvajanju vladnih pooblastil, pomeni kakršno koli dejavnost, razen dejavnosti, ki je opravljena v pridobitne namene ali konkurenčna z eno ali več ponudniki.

ČLEN 2.2

Naložbe in regulativni ukrepi

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo pravico do pravnega urejanja na svojem ozemlju za doseganje legitimnih ciljev politike, kot so varovanje javnega zdravja, socialna zaščita, javno izobraževanje, varnost, okolje ali javna morala, socialno varstvo ali varstvo potrošnikov in varstvo podatkov ter spodbujanje in varovanje kulturne raznolikosti.

2. Pojasniti je treba, da zgolj dejstvo, da pogodbenica pravno ureja, tudi prek sprememb zakonodaje, na način, ki negativno vpliva na naložbo ali posega v pričakovanja vlagatelja, vključno z njegovimi pričakovanji o dobičku, ne pomeni kršitve obveznosti v okviru tega poglavja.

3. Pojasniti je treba, da odločitev pogodbenice, da ne bo izdala, obnovila ali ohranila subvencije ali nepovratnih sredstev:

(a) brez kakršne koli specifične zaveze v skladu z notranjim pravom ali pogodbo o izdaji, podaljšanju ali ohranitvi navedene subvencije ali nepovratnih sredstev ali

(b) če je odločitev sprejeta v skladu s pogoji, ki so vezani na izdajo, podaljšanje ali ohranitev subvencije ali nepovratnih sredstev, če obstajajo;

ne pomeni kršitve določb tega poglavja.

4. Treba je pojasniti, da se nobena določba tega poglavja ne sme razlagati tako, da bi se pogodbenici lahko preprečilo prenehanje dodeljevanja subvencije¹ ali se zahtevalo povračilo zanjo, če je tak ukrep odredilo pristojno sodišče, upravno sodišče ali drug pristojni organ², ali se zahtevalo, da mora zadevna pogodbenica vlagatelju zagotoviti nadomestilo zanjo.

¹ V primeru pogodbenice EU „subvencija“ vključuje „državno pomoč“, kakor je opredeljena v zakonodaji EU.

² V primeru pogodbenice EU so pristojni organi, upravičeni do odreditve ukrepov iz člena 2.2(4), Evropska komisija ali sodišča držav članic, kadar uporabljajo pravo EU o državni pomoči.

ČLEN 2.3

Nacionalna obravnava

1. Vsaka pogodbenica zajetim vlagateljem druge pogodbenice in njihovim zajetim naložbam nameni obravnavo na svojem ozemlju, ki ni nič manj ugodna od obravnave, ki jo zagotavlja v podobnih okoliščinah svojim vlagateljem in njihovim naložbam v zvezi z delovanjem, upravljanjem, izvajanjem, vzdrževanjem, uporabo, uživanjem in prodajo naložb ali drugimi oblikami razpolaganja z njihovimi naložbami.

2. Ne glede na odstavek 1 lahko vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani kakršen koli ukrep glede delovanja, upravljanja, izvajanja, vzdrževanja, uporabe, uživanja in prodaje poslovne enote ali drugih oblik razpolaganja s podjetji, ki ni v nasprotju z zavezami z njenega seznama specifičnih zavez v Prilogi 8-A oziroma Prilogi 8-B poglavja 8 (Storitve, ustanovitev poslovne enote in elektronsko poslovanje) sporazuma o prosti trgovini med EU in Singapurjem¹, kadar je tak ukrep:
 - (a) ukrep, ki je sprejet na dan začetka veljavnosti tega sporazuma ali pred tem;

¹ Razume se, da ukrep, ki ni v nasprotju z zavezami s seznama specifičnih zavez pogodbenice v Prilogi 8-A oziroma Prilogi 8-B poglavja 8 (Storitve, ustanovitev poslovne enote in elektronsko poslovanje) sporazuma o prosti trgovini med EU in Singapurjem, vključuje vsak ukrep za kateri koli sektor, ki ni bil vpisan, in vsak ukrep, ki ni v nasprotju s katerim koli pogojem, omejitvijo ali pridržkom, ki je bil vpisan v zvezi s katerim koli sektorjem na zadevni seznam, ne glede na to, ali tak ukrep vpliva na „ustanovitev poslovne enote“, kot je opredeljena v členu 8.8(d) (Opredelitev pojmov) sporazuma o prosti trgovini med EU in Singapurjem:

- (b) ukrep iz pododstavka (a), ki se nadaljuje, nadomesti ali spremeni po začetku veljavnosti tega sporazuma, pod pogojem, da ukrep ni manj v skladu z odstavkom 1, potem ko se je nadaljeval, bil nadomeščen ali spremenjen, kot ukrep, kot je obstajal pred njegovim nadaljevanjem, nadomestitvijo ali spremembo; ali
- (c) ukrep, ki ga ne zajema pododstavek (a) ali (b), če se ne uporablja v zvezi z zajetimi naložbami, izvedenimi na ozemlju pogodbenice pred začetkom veljavnosti takega ukrepa, ali na način, ki povzroča izgubo ali škodo¹ takim naložbam.

3. Ne glede na odstavka 1 in 2 lahko pogodbenica sprejme ali izvrši ukrepe, ki zagotavljajo zajetim vlagateljem in naložbam druge pogodbenice manj ugodno obravnavo od obravnave, ki jo zagotovi svojim vlagateljem in njihovim naložbam v podobnih razmerah, pod pogojem, da se taki ukrepi ne uporabljajo tako, da bi postali sredstvo za samovoljno ali neutemeljeno diskriminacijo zajetih vlagateljev ali naložb druge pogodbenice na ozemlju pogodbenice ali da bi pomenili prikrito omejevanje zajetih naložb, kadar so ukrepi:

¹ Za namene pododstavka (2)(c) se razume, da se dejavniki, kot je dejstvo, da je pogodbenica zagotovila razumno dolgo obdobje za izvajanje ukrepa ali da je pogodbenica storila kaj drugega, da bi obravnavala učinke ukrepa na zajete naložbe, izvedene pred začetkom njegove veljavnosti, upoštevajo pri ugotavljanju, ali ukrep povzroča izgubo ali škodo zajetih naložb, izvedenih pred začetkom veljavnosti ukrepa.

- (a) potrebni za zavarovanje javne varnosti, javne morale ali za ohranjanje javnega reda¹;
- (b) ki so potrebni za varovanje življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin;
- (c) povezani z ohranjanjem neobnovljivih naravnih virov, če se taki ukrepi uporabljajo v zvezi z omejevanjem nacionalnih vlagateljev ali naložb;
- (d) ki so potrebni za varovanje narodnega bogastva umetniške, zgodovinske ali arheološke vrednosti;
- (e) ki so potrebni za zagotavljanje skladnosti z zakoni ali predpisi, ki niso neskladni z določbami tega poglavja, vključno s tistimi, ki se nanašajo na:
 - (i) preprečevanje zavajajočega ali goljufivega ravnanja ali obravnavanje posledic neizpolnjevanja obveznosti iz pogodbe;
 - (ii) varovanje zasebnosti posameznikov v zvezi z obdelavo in razširjanjem osebnih podatkov ter varovanje zaupnosti dokumentacije in računov posameznikov;
 - (iii) varnost;

¹ Izjema o javnem redu se lahko uporabi samo, kadar obstaja resnična in dovolj resna grožnja za enega od temeljnih interesov družbe.

- (f) namenjeni zagotavljanju učinkovite ali pravične¹ obdavčitve ali pobiranja neposrednih davkov v zvezi z vlagatelji ali naložbami druge pogodbenice.

¹ Ukrepi, katerih cilj je zagotoviti učinkovito ali pravično obdavčitev ali pobiranje neposrednih davkov, vključujejo ukrepe, ki jih pogodbenica sprejme v svojem sistemu obdavčitve in:

- (a) veljajo za nerezidenčne vlagatelje ali naložbe ob priznavanju dejstva, da se davčna obveznost nerezidentov ugotavlja glede na obdavčljive izdelke, ki izvirajo z ozemlja pogodbenice ali se tam nahajajo;
- (b) veljajo za nerezidente, da se zagotovi uvedba ali pobiranje davkov na ozemlju pogodbenice;
- (c) veljajo za nerezidente ali rezidente, da se prepreči izogibanje ali utaja davkov, vključno z ukrepi za usklajevanje;
- (d) veljajo za naložbe na ozemlju druge pogodbenice ali z njega, da se zagotovi uvedba ali pobiranje davkov od takih potrošnikov iz virov na ozemlju pogodbenice;
- (e) ločijo vlagatelje ali naložbe, ki morajo plačati davek za globalno obdavčljivo blago, od drugih vlagateljev ali naložb, ob priznavanju razlike v naravi davčne osnove med njimi; ali
- (f) določajo, dodelijo ali razdelijo prihodek, dobiček, zaslužek, izgubo, odbitek ali dobropis posameznikov rezidentov ali podružnic ali med povezanimi posamezniki ali podružnicami iste osebe, tako da se ohrani davčna osnova pogodbenice.

Davčne izraze ali pojme v odstavku (f) in tej opombi je treba določiti v skladu z davčnimi opredelitvami ali pojmi oziroma ustreznimi ali podobnimi opredelitvami in pojmi iz notranjega prava pogodbenice, ki sprejema ukrep.

ČLEN 2.4

Standard obravnave

1. Vsaka pogodbenica na svojem ozemlju zagotovi zajetim naložbam druge pogodbenice pošteno in pravično obravnavo¹ ter popolno zaščito in varnost v skladu z odstavki 2 do 6.
2. Pogodbenica krši obveznost poštene in pravične obravnave iz odstavka 1, če ukrep ali sklop ukrepov pomeni:
 - (a) odklonitev sodnega varstva² v kazenskih, civilnih in upravnih postopkih;
 - (b) bistveno kršitev dolžnega pravnega postopanja;
 - (c) očitno samovoljno ravnanje;
 - (d) nadlegovanje, prisilo, zlorabo moči ali podobno nepošteno ravnanje.

¹ Obravnava v tem členu vključuje obravnavo zajetih vlagateljev, ki neposredno ali posredno vpliva na delovanje, upravljanje, izvajanje, vzdrževanje, uporabo, uživanje in prodajo zajetih naložb zajetih vlagateljev ali na druge oblike razpolaganja z njimi.

² Pojasniti je treba, da dejstvo, da je bila terjatev zajetega vlagatelja zavrnjena, opuščena ali neuspešna, samo po sebi ne pomeni odklonitve sodnega varstva.

3. Pri ugotavljanju, ali je bila kršena obveznost poštene in pravične obravnave, kot je določena v odstavku 2, lahko razsodišče, če je to primerno, upošteva, ali je pogodbenica dajala posebna ali nedvoumna zagotovila¹ vlagatelju zaradi spodbuditve naložb, ki so ustvarila legitimna pričakovanja zajetega vlagatelja, na katere se je zajeti vlagatelj razumno zanašal, vendar pa jih je pogodbenica naknadno onemogočila².
4. Pogodbenici na zahtevo pogodbenice ali priporočil Odbora pregledata vsebino obveznosti zagotavljanja poštene in pravične obravnave, v skladu s postopkom za spremembe iz člena 4.3 (Spremembe), zlasti o tem, ali lahko obravnava, razen obravnave iz odstavka 2, prav tako pomeni kršitev poštene in pravične obravnave.
5. Pojasniti je treba, da se „popolna zaščita in varnost“ nanaša le na obveznost pogodbenice v zvezi s fizično varnostjo zajetih vlagateljev in naložb.

¹ Pojasniti je treba, da zagotovila, ki so dana za spodbuditev naložb, vključujejo zagotovila, s katerimi se želi vlagatelja prepričati, naj nadaljuje z naložbami, jih ne ustavi ali naj zagotovi nadaljnje naložbe.

² Pojasniti je treba, da onemogočanje legitimnih pričakovanj, kot je opisano v tem odstavku, samo po sebi ne pomeni kršitve odstavka 2, in da mora tako onemogočenje legitimnih pričakovanj izhajati iz istih dogodkov ali okoliščin, kot povzročijo kršitev odstavka 2.

6. Kadar pogodbenica sama ali prek katerega koli subjekta iz člena 1.2(7) (Opredelitev pojmov) da posebno in jasno izraženo zavezo v pisni pogodbeni obveznosti¹ zajetemu vlagatelju druge pogodbenice glede naložbe zajetega vlagatelja ali v zvezi s tako zajeto naložbo, da pogodbenica ne onemogoča ali izpodbija navedene zaveze z izvajanjem vladnih pooblastil² bodisi:

(a) namenoma bodisi

(b) na način, ki znatno spremeni ravnovesje pravic in obveznosti iz pisne pogodbene obveznosti, razen če pogodbenica zagotovi razumno nadomestilo za povrnitev zajetega vlagatelja ali naložbe v položaj, v katerem bi bila, če ne bi prišlo do onemogočanja ali izpodbijanja.

7. Kršitev druge določbe tega sporazuma ali ločenega mednarodnega sporazuma ne pomeni, da je prišlo do kršitve tega člena.

¹ V tem odstavku „pisna pogodbeni obveznost“ pomeni pisni sporazum, ki ga vnese pogodbenica sama ali prek katerega koli subjekta iz člena 1.2(7) (Opredelitev pojmov), z zajetim vlagateljem ali zajeto naložbo, in sicer v enem instrumentu ali več instrumentih, ki vzpostavi izmenjavo pravic in obveznosti, zavezujočih za obe pogodbenici.

² V tem členu pogodbenica onemogoča ali izpodbija zavezo z izvajanjem vladnih pooblastil, ko onemogoča ali izpodbija navedeno zavezo s sprejetjem, vzdrževanjem ali nesprejetjem ukrepov, ki so obvezni ali pravno izvršljivi v skladu z notranjim pravom.

ČLEN 2.5

Nadomestilo za izgube

1. Zajetim vlagateljem ene pogodbenice, katerih zajete naložbe imajo izgube zaradi vojne ali drugega oboroženega spopada, revolucije, izrednih nacionalnih razmer, upora, vstaje ali izgrediv na ozemlju druge pogodbenice, navedena pogodbenica v zvezi z vračilom, odškodnino, nadomestilom ali drugo poravnavo zagotovi obravnavo, ki ni manj ugodna od obravnave, ki jo navedena pogodbenica nameni svojim vlagateljem ali vlagateljem iz katere koli tretje države, kar je ugodnejše za zadevnega zajetega vlagatelja.

2. Brez poseganja v odstavek 1 zajetim vlagateljem pogodbenice, ki ima v kateri koli situaciji iz odstavka 1 izgube na ozemlju druge pogodbenice zaradi:

- (a) zasega njegove zajete naložbe ali dela naložbe s strani oboroženih sil ali organov druge pogodbenice ali
- (b) uničenja njegove zajete naložbe ali dela naložbe s strani oboroženih sil ali organov druge pogodbenice, ki v danih okoliščinah ni bilo potrebno,

druga pogodbenica prizna vračilo ali nadomestilo.

ČLEN 2.6

Razlastitev¹

1. Nobena pogodbenica neposredno ali posredno ne nacionalizira ali razlasti zajetih naložb zajetega vlagatelja druge pogodbenice oziroma zanje uvede ukrepe, enakovredne nacionalizaciji ali razlastitvi (v nadaljnjem besedilu: razlastitev), razen:

- (a) za namen v splošnem interesu;
- (b) v skladu z načelom dolžnega pravnega postopanja;
- (c) na nediskriminatorni osnovi ter
- (d) proti takojšnjemu plačilu primerne in učinkovitega nadomestila v skladu z odstavkom 2.

2. Nadomestilo je v višini poštene tržne vrednosti zajete naložbe, tik preden je razlastitev ali bližnja razlastitev postala javno znana, skupaj z razumno tržno obrestno mero, določeno na tržni osnovi, pri čemer se upošteva, koliko časa je minilo od datuma razlastitve do datuma plačila. Tako nadomestilo je dejansko uresničljivo, prosto prenosljivo v skladu s členom 2.7 (Prenos) in se izvede brez odlašanja.

¹ Pojasniti je treba, da se ta člen razlaga v skladu s prilogami 1 do 3.

Merila za vrednotenje, ki se uporabljajo za določitev poštene tržne vrednosti, lahko zajemajo vrednost delujočega podjetja, vrednost premoženja, vključno s prijavljeno davčno vrednostjo opredmetenega premoženja, in po potrebi druga merila.

3. Ta člen se ne uporablja za izdajo obveznih dovoljenj, ki se dodelijo v zvezi s pravicami intelektualne lastnine, v kolikor je taka izdaja v skladu s Sporazumom TRIPS.

4. Vsak ukrep razlastitve ali vrednotenja na zahtevo zadevnih zajetih vlagateljev pregleda sodni ali drug neodvisni organ pogodbenice, ki sprejme ukrep.

ČLEN 2.7

Prenos

1. Vsaka pogodbenica dovoli, da se vsi prenosi v zvezi z zajeto naložbo opravijo v prosto zamenljivi valuti brez omejitve ali zamude. Taki prenosi vključujejo:

- (a) prispevke v kapital, kot so glavnica in dodatna sredstva, za vzdrževanje, razvoj ali povečanje zajete naložbe;
- (b) dobičke, dividende, kapitalske dobičke in druge donose, prihodke od prodaje vseh ali katerega koli dela zajete naložbe ali prihodke od delne ali celotne likvidacije zajete naložbe;
- (c) obresti, plačila licenčnin, pristojbine za upravljanje ter tehnično pomoč in druge pristojbine;

- (d) plačila v skladu s pogodbo, sklenjeno z zajetim vlagateljem, ali njegovo zajeto naložbo, vključno s plačili v skladu s pogodbo o posojilu;
- (e) zasluge in druge osebne prejemke osebja, ki je zaposleno iz tujine in dela v zvezi z zajeto naložbo;
- (f) plačila v skladu s členom 2.6 (Razlastitev) in členom 2.5 (Nadomestilo za izgube);
- (g) plačila, ki izhajajo iz člena 3.18 (Odločba).

2. Nič v tem členu se ne razlaga tako, da bi pogodbenici preprečilo pravično in nediskriminatorno uporabo svojega prava o:

- (a) stečajju, nelikvidnosti ali zaščiti pravic upnikov;
- (b) izdajanju vrednostnih papirjev, standardiziranih terminskih pogodb, opcij ali izvedenih finančnih instrumentov ali trgovanju z njimi;
- (c) računovodskem poročanju ali vodenju evidenc o prenosih, ko je treba pomagati organom kazenskega pregona ali finančno regulativnim organom;
- (d) kriminalnih ali kaznivih dejanjih;
- (e) zagotavljanju skladnosti z odredbami ali sodbami v sodnih ali upravnih postopkih;

- (f) shemah socialne varnosti, javnih pokojninskih shemah ali obveznih varčevalnih shemah ali
- (g) obdavčenju.

3. V izjemnih okoliščinah, kadar obstajajo ali grozijo, da bi nastale resne težave v delovanju gospodarske in monetarne ali tečajne politike v kateri od pogodbenic, lahko zadevna pogodbenica začasno sprejme zaščitne ukrepe v zvezi s prenosi. Ti ukrepi morajo biti nujno potrebni, v nobenem primeru ne smejo presegati obdobja šestih mesecev¹ ter ne smejo postati sredstvo za samovoljno ali neutemeljeno diskriminacijo med pogodbenico in nepogodbenico v podobnih razmerah.

Pogodbenica, ki sprejme zaščitne ukrepe, o tem takoj obvesti drugo pogodbenico in čim prej predloži časovni načrt za njihovo odpravo.

4. Kadar je pogodbenica v resnih plačilnobilančnih in zunanjih finančnih težavah ali ji te grozijo, lahko sprejme ali ohrani omejevalne ukrepe v zvezi s prenosi v povezavi z naložbami.

¹ Uporaba zaščitnih ukrepov se lahko podaljša s ponovno uradno uvedbo takih ukrepov v primeru nadaljnjih izjemnih okoliščin in po uradni obvestitvi druge pogodbenice v zvezi z izvajanjem katere koli predlagane ponovne uradne uvedbe zaščitnih ukrepov.

5. Pogodbenici si prizadevata izogniti se uporabi omejevalnih ukrepov iz odstavka 4. Kateri koli omejevalni ukrepi, ki se sprejmejo ali ohranijo v skladu z odstavkom 4, so nediskriminacijski in časovno omejeni ter ne presegajo ukrepov, ki so potrebni za izboljšanje plačilnobilančnega in zunanjskega finančnega položaja. Ukrepi so v skladu s pogoji, določenimi v Marakeškem sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, podpisanem v Marakešu 15. aprila 1994 (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO), in v skladu s Statutom Mednarodnega denarnega sklada, kakor je ustrezno.

6. Vsaka pogodbenica, ki ohrani ali sprejme omejevalne ukrepe v skladu z odstavkom 4 ali jih spremeni, o tem takoj obvesti drugo pogodbenico.

7. Kadar se omejitve v skladu z odstavkom 4 sprejmejo ali ohranijo, se takoj skliče posvetovanje v Odboru. Na takšnih posvetovanjih se ocenijo plačilnobilančni položaj zadevne pogodbenice in omejitve, ki se sprejmejo ali ohranijo v skladu z odstavkom 4, pri čemer se med drugim upoštevajo dejavniki, kot so:

- (a) narava in obseg plačilnobilančnih in zunanjih finančnih težav;
- (b) zunanje gospodarsko in trgovinsko okolje ali
- (c) alternativni popravni ukrepi, ki so morda na voljo.

Na posvetovanjih se preuči skladnost morebitnih omejevalnih ukrepov z odstavkoma 4 in 5. Sprejmejo se vse ugotovitve glede statističnih in drugih dejstev, ki jih je predložil Mednarodni denarni sklad, povezane z deviznim poslovanjem, denarnimi rezervami in plačilno bilanco, sklepi pa temeljijo na oceni Mednarodnega denarnega sklada plačilne bilance in zunanje finančne situacije zadevne pogodbenice.

ČLEN 2.8

Subrogacija

Če pogodbenica ali urad, ki deluje v imenu pogodbenice, opravi plačilo v korist katerega koli od svojih vlagateljev v skladu z jamstvom, zavarovalno pogodbo ali drugo obliko odškodnine, ki jo je sklenila ali jo dovolila v zvezi z naložbo, druga pogodbenica prizna subrogacijo ali prenos katere koli pravice ali lastništva ali odstop kakršne koli terjatve v zvezi s tako naložbo. Pogodbenica ali urad ima pravico do uveljavljanja subrogirane ali odstopljene pravice ali terjatve v isti meri kot izvirne pravice ali terjatve vlagatelja. Take subrogirane pravice lahko pogodbenica ali urad ali vlagatelj uveljavlja, če to pogodbenica ali urad dovoli.

POGLAVJE III

REŠEVANJE SPOROV

ODDELEK A

REŠEVANJE SPOROV MED VLAGATELJI IN POGODBENICAMA

ČLEN 3.1

Področje uporabe in opredelitev pojmov

1. Ta oddelek se uporablja za spore med tožečo stranko ene pogodbenice in drugo pogodbenico v zvezi z obravnavo¹, ki domnevno krši določbe poglavja II (Zaščita naložb), pri čemer kršitev domnevno povzroča izgubo ali škodo tožeči stranki ali njegovemu lokalno ustanovljenemu podjetju.
2. Če ni drugače določeno, v tem oddelku:
 - (a) „stranki v sporu“ pomeni tožečo stranko in toženo stranko;

¹ Pogodbenici razumeta, da izraz „obravnavo“ lahko vključuje neukrepanje.

- (b) „tožeča stranka“ pomeni vlagatelja pogodbenice, ki želi predložiti ali je predložil zahtevek v skladu s tem oddelkom, pri čemer deluje:
- (i) v svojem imenu ali
 - (ii) v imenu lokalno ustanovljenega podjetja, kakor je opredeljeno v pododstavku (c), ki je v njegovi lasti ali pod njegovim nadzorom¹;
- (c) „lokalno ustanovljeno podjetje“ pomeni pravno osebo, ki je v lasti ali pod nadzorom² ene pogodbenice, s sedežem na ozemlju druge pogodbenice;
- (d) „pogodbenica, ki ni stranka v sporu“, pomeni bodisi Singapur, kadar je tožena stranka Unija ali država članica Unije, bodisi Unijo, kadar je tožena stranka Singapur;
- (e) „tožena stranka“ pomeni bodisi Singapur bodisi, kadar govorimo o pogodbenici EU, Unijo ali državo članico Unije, kakor je uradno sporočeno v skladu s členom 3.5 (Obvestilo o nameri);
ter

¹ Da bi se izognili dvomom, pododstavek 2(b) pomeni dogovor pogodbenic, da obravnavajo lokalno ustanovljeno podjetje kot državljana druge države pogodbenice za namene pododstavka 2(b) člena 25 Konvencije o reševanju investicijskih sporov med državami in državljani drugih držav, z dne 18. marca 1965.

² Pravna oseba je:

- (a) v lasti fizičnih ali pravnih oseb druge pogodbenice, če več kot 50 odstotkov lastniškega deleža pripada fizičnim ali pravnim osebam navedene pogodbenice;
- (b) pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb druge pogodbenice, če so take fizične ali pravne osebe pooblaščne, da imenujejo večino njenih direktorjev ali da drugače zakonito vodijo njeno delovanje.

- (f) „financiranje s strani tretjih oseb“ pomeni kakršno koli financiranje s strani fizične ali pravne osebe, ki ni stranka v sporu, vendar sklene dogovor s stranko v sporu zaradi financiranja dela ali vseh stroškov postopka bodisi v zameno za delnice ali drug delež prihodkov ali morebitnih prihodkov iz postopka, do katerih bo stranka v sporu morda upravičena, bodisi z donacijo ali nepovratnimi sredstvi.

ČLEN 3.2

Sporazumna rešitev

Vsak spor je treba, kolikor je to mogoče, rešiti sporazumno prek pogajanj in, če je mogoče, pred predložitvijo zahteve za posvetovanja v skladu s členom 3.3 (Posvetovanja). O sporazumni rešitvi se je mogoče dogovoriti kadar koli, tudi če so se postopki reševanja sporov v okviru tega oddelka že začeli.

ČLEN 3.3

Posvetovanja

1. Kadar spora ni mogoče rešiti v skladu s členom 3.2 (Sporazumna rešitev), lahko tožeča stranka pogodbenice, ki trdi, da gre za kršitev določb poglavja II (Zaščita naložb), drugi pogodbenici predloži zahtevo za posvetovanja.

2. Zahteva za posvetovanja vsebuje naslednje informacije:
 - (a) ime in naslov tožeče stranke ter, kadar se taka zahteva vloži v imenu lokalno ustanovljenega podjetja, naziv, naslov in kraj pridobitve pravne osebnosti lokalno ustanovljenega podjetja;
 - (b) določbe poglavja II (Zaščita naložb), ki so domnevno kršene;
 - (c) pravno in dejansko podlago za spor, vključno z obravnavo, ki domnevno krši določbe poglavja II (Zaščita naložb); ter
 - (d) zahtevani ukrep in oceno izgube ali škode, ki je bila domnevno povzročena tožeči stranki ali njegovemu lokalno ustanovljenemu podjetju zaradi navedene kršitve.

3. Zahteva za posvetovanja se predloži:
 - (a) v 30 mesecih od dneva, na katerega je tožeča stranka ali, če je to ustrezno, lokalno ustanovljeno podjetje prvič seznanjeno ali bi moralo biti prvič seznanjeno, z obravnavo, ki domnevno krši določbe poglavja II (Zaščita naložb); ali

(b) če se uveljavljajo notranja pravna sredstva, kadar je rok iz pododstavka (a) potekel, v enem letu od dneva, ko tožeča stranka ali, kadar je primerno, njeno lokalno ustanovljeno podjetje, preneha uveljavljati ta notranja pravna sredstva; ter vsekakor najpozneje v 10 letih od dneva, na katerega je tožeča stranka ali, če je to ustrezno, njeno lokalno ustanovljeno podjetje prvič seznanjeno ali bi moralo biti prvič seznanjeno z obravnavo, ki domnevno krši določbe poglavja II (Zaščita naložb).

4. Če tožeča stranka ne predloži zahtevka v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču) v osemnajstih mesecih od datuma predložitve zahteve za posvetovanja, se šteje, da je tožeča stranka umaknila svojo zahtevo za posvetovanja in kakršno koli obvestilo o nameri ter da odstopa od svoje pravice do predložitve takega zahtevka. Ta rok je mogoče podaljšati, če s tem soglašata pogodbenici, ki sta vključeni v posvetovanja.

5. Neupoštevanje rokov iz odstavkov 3 in 4 še ne pomeni, da je zahtevak nedopusten, kadar lahko tožeča stranka dokaže, da ni zahtevala posvetovanj ali predložila zahtevka, odvisno od primera, zaradi svoje nezmožnosti, da ukrepa, kar pa je posledica ukrepov, ki jih je druga pogodbenica namenoma sprejela, pod pogojem, da tožeča stranka ukrepa takoj, ko za to obstaja razumna možnost.

6. Če se zahteva za posvetovanja nanaša na domnevno kršitev tega sporazuma s strani Unije ali katere koli države članice Unije, se pošlje Uniji.

7. Stranki v sporu lahko opravita posvetovanja prek videokonference ali s pomočjo drugih sredstev, kadar je to primerno, na primer, če je vlagatelj malo ali srednje podjetje.

ČLEN 3.4

Mediacija in alternativno reševanje sporov

1. Stranki v sporu se lahko kadar koli, tudi pred predložitvijo obvestila o nameri, dogovorita o uporabi mediacije.
2. Uporaba mediacije je prostovoljna in ne posega v pravni položaj nobene pogodbenice, ki je stranka v sporu.
3. Uporabo mediacije lahko urejajo pravila iz Priloge 6 (Mehanizem mediacije za spore med vlagatelji in pogodbenicama) ali druga taka pravila, o katerih se dogovorita stranki v sporu. Vsak rok iz Priloge 6 (Mehanizem mediacije za spore med vlagatelji in pogodbenicama) lahko stranki v sporu sporazumno spremenita.
4. Mediatorja sporazumno imenujeta stranki v sporu ali pa je imenovan v skladu s členom 3 (Izbira mediatorja) Priloge 6 (Mehanizem mediacije za spore med vlagatelji in pogodbenicama). Mediatorji spoštujejo Prilogo 7 (Kodeks ravnanja za člane razsodišča, pritožbenega razsodišča in mediatorje).
5. Stranki v sporu si prizadevata doseči sporazumno rešitev v 60 dneh od imenovanja mediatorja.

6. Ko se stranki v sporu dogovorita o uporabi mediacije, se odstavka 3 in 4 člena 3.3 (Posvetovanja) ne uporabljata med dnem, na katerega se sporazumeta o uporabi mediacije, in tridesetimi dnevi po dnevu, na katerega se katera koli stranka v sporu odloči prekiniti mediacijo z dopisom mediatorju in drugi stranki v sporu.

7. Ta člen strankama v sporu v ničemer ne preprečuje, da uporabita druge oblike alternativnega reševanja sporov.

ČLEN 3.5

Obvestilo o nameri

1. Če spora ni mogoče rešiti v treh mesecih po predložitvi zahteve za posvetovanja, lahko tožeča stranka predloži obvestilo o nameri, ki v pisni obliki navaja njeno namero predložitve zahtevka za reševanje sporov in vsebuje naslednje informacije:

- (a) ime in naslov tožeče stranke ter, kadar se taka zahteva vloži v imenu lokalno ustanovljenega podjetja, naziv, naslov in kraj pridobitve pravne osebnosti lokalno ustanovljenega podjetja;
- (b) določbe poglavja II (Zaščita naložb), ki so domnevno kršene;
- (c) pravno in dejansko podlago za spor, vključno z obravnavo, ki domnevno krši določbe poglavja II (Zaščita naložb); ter

- (d) zahtevani ukrep in oceno izgube ali škode, ki je bila domnevno povzročena tožeči stranki ali njegovemu lokalno ustanovljenemu podjetju zaradi navedene kršitve.

Obvestilo o nameri se pošlje Uniji ali Singapurju, glede na okoliščine.

2. Kadar se obvestilo o nameri sporov pošlje Uniji, Unija določi toženo stranko v dveh mesecih od datuma prejema obvestila. Unija o tej odločitvi takoj obvesti tožečo stranko, ki lahko na tej podlagi predloži zahtevek v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču).
3. Kadar tožena stranka ni določena v skladu z odstavkom 2, se uporablja naslednje:
 - (a) če obvestilo o nameri navaja izključno obravnavo s strani države članice Unije, je tožena stranka ta država članica;
 - (b) če obvestilo o nameri navaja obravnavo s strani institucije, organa ali agencije Unije, je tožena stranka Unija.
4. Kadar je tožena stranka bodisi Unija bodisi država članica, niti Unija niti zadevna država članica ne zahtevata nedopustnosti zahtevka ali drugače trdita, da je zahtevek ali odločba neutemeljena ali neveljavna z utemeljitvijo, da bi morala biti ustrezna tožena stranka Unija namesto države članice, ali obratno.

5. Pojasniti je treba, da ta sporazum ali veljavna pravila reševanja sporov v ničemer ne preprečujejo izmenjave vseh podatkov v zvezi s sporom med Unijo in zadevno državo članico.

ČLEN 3.6

Predložitev zahtevka razsodišču

1. Tožeča stranka lahko šele po treh mesecih od dneva obvestila o nameri, ki ga predloži v skladu s členom 3.5 (Obvestilo o nameri za reševanje sporov), razsodišču predloži zahtevek v skladu z enim od naslednjih pravil reševanja sporov¹:

- (a) Konvencija o reševanju investicijskih sporov med državami in državljani drugih držav z dne 18. marca 1965 (v nadaljnjem besedilu: konvencija ICSID), pod pogojem, da sta tako tožena stranka kot država tožeče stranke pogodbenici konvencije ICSID;

¹ Pojasniti je treba:

- (a) pravila zadevnih mehanizmov reševanja sporov se uporabljajo ob upoštevanju posebnih pravil iz tega oddelka, dopolnjujejo pa jih sklepi, sprejeti v skladu s pododstavkom 4(g) člena 4.1 (Odbor); ter
- (b) kadar zastopnik predloži zahtevek v imenu skupine, ki jo sestavlja nedoločeno število neidentificiranih tožečih strank, v postopku namerava zastopati interese takih tožečih strank in sprejema vse odločitve v zvezi z vodenjem zahtevka v njihovem imenu, zahtevki niso dopustni.

- (b) konvencija ICSID v skladu s pravili o dodatnem instrumentu za upravljanje postopka s strani sekretariata Mednarodnega centra za reševanje investicijskih sporov (v nadaljnjem besedilu: pravila o dodatnem instrumentu ICSID), pod pogojem, da je bodisi tožena stranka bodisi država tožeče stranke pogodbenica konvencije ICSID¹;
- (c) arbitražna pravila Komisije Združenih narodov za mednarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ali
- (d) kakršna koli druga pravila, o katerih se dogovorita stranki v sporu.

2. Odstavek 1 tega člena pomeni soglasje tožene stranke, da se predloži zahtevek v skladu s tem oddelkom. Za soglasje iz odstavka 1 in predložitev zahtevka v skladu s tem oddelkom se šteje, da izpolnjujeta zahteve iz:

- (a) poglavja II konvencije ICSID in pravil o dodatnem instrumentu ICSID za pisno soglasje pogodbenic, ki sta stranki v sporu; ter
- (b) člena II konvencije Združenih narodov o priznavanju in izvrševanju tujih arbitražnih odločb, ki je bila podpisana 10. junija 1958 v New Yorku (v nadaljnjem besedilu: „Newyorška konvencija“), v zvezi s „pisnim soglasjem“.

¹ Za namene pododstavkov (a) in (b) se šteje, da izraz „država“ vključuje Unijo, če Unija pristopi h konvenciji ICSID.

ČLEN 3.7

Pogoji za predložitev zahtevka

1. Zahtevek se lahko predloži v skladu s tem oddelkom le, če:
 - (a) predložitev zahtevka spremljata pisno soglasje tožeče stranke z reševanjem sporov v skladu s postopki iz tega oddelka in določitev enega od pravil za razsodišča iz člena 3.6(1) (Predložitev zahtevka razsodišču) s strani tožeče stranke kot pravila za reševanje sporov;
 - (b) je preteklo vsaj šest mesecev od predložitve zahteve za posvetovanja v skladu s členom 3.3 (Posvetovanja) in so pretekli vsaj trije meseci od predložitve obvestila o nameri v skladu s členom 3.5 (Obvestilo o nameri);
 - (c) zahteva za posvetovanja in obvestilo o nameri, ki ju predloži tožeča stranka, izpolnujeta zahteve iz člena 3.3(2) (Posvetovanja) oziroma člena 3.5(1) (Obvestilo o nameri);
 - (d) je bilo treba za pravno in dejansko podlago opraviti predhodno posvetovanje v skladu s členom 3.3 (Posvetovanja);
 - (e) vsi zahtevki v okviru zahtevka, predloženega v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču), temeljijo na obravnavi, opredeljeni v obvestilu o nameri, ki se pošlje v skladu s členom 3.5 (Obvestilo o nameri);

- (f) tožeča stranka:
- (i) umakne vse zahteve, predložene razsodišču ali kateremu koli nacionalnemu sodišču ali razsodišču v zvezi z isto obravnavo na podlagi notranjega ali mednarodnega prava, ki domnevno krši določbe poglavja II (Zaščita naložb);
 - (ii) izjavi, da ne bo predložila takega zahtevka v prihodnosti; ter
 - (iii) izjavi, da ne bo uveljavljala nikakršne odločbe na podlagi tega oddelka, preden ta odločba ne postane dokončna, in se ne bo pritožila, ne bo zahtevala pregleda, razveljavitve, razglasitve ničnosti, revizije ali začetka kakršnega koli drugega podobnega postopka pred mednarodnim ali domačim sodiščem ali razsodiščem v zvezi z odločbo na podlagi tega oddelka.

2. V pododstavku 1(f) izraz „tožeča stranka“ pomeni vlagatelja in, kjer je primerno, lokalno ustanovljeno podjetje. Poleg tega v pododstavku 1(f)(i) izraz „tožeča stranka“ vključuje vse osebe, ki so neposredno ali posredno lastniško udeležene pri vlagatelju ali, kjer je primerno, lokalno ustanovljenemu podjetju, oziroma ki so neposredno ali posredno pod nadzorom vlagatelja ali, kjer je primerno, lokalno ustanovljenega podjetja.

3. Na zahtevo tožene stranke se razsodišče izreče za nepristojno, kadar tožeča stranka ne izpolni katere od zahtev ali izjav iz odstavkov 1 in 2.

4. Pododstavek 1(f) tožeči stranki ne preprečujejo, da pred postopkom v okviru katerega koli razsodišča za reševanje sporov iz člena 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču) ali med njim zaprosi sodišče ali upravno razsodišče tožene stranke za sprejetje začasnih zaščitnih ukrepov. V tem členu sočasni zaščitni ukrepi namenjeni samo ohranitvi pravic in interesov tožeče stranke ter ne vključujejo plačila odškodnine ali rešitve spora v glavni stvari.

5. Pojasniti je treba, da se razsodišče izreče za nepristojno, kadar je spor nastal ali je bil njegov nastanek zelo verjeten, ko je tožeča stranka pridobila lastništvo ali nadzor nad naložbo, ki je predmet spora, ter razsodišče na podlagi dejstev ugotovi, da je tožeča stranka pridobila lastništvo ali nadzor nad naložbo z glavnim namenom, da predloži zahtevek v skladu s tem oddelkom. To ne posega v druge ugovore glede pristojnosti, ki bi jih razsodišče lahko obravnavalo.

ČLEN 3.8

Financiranje s strani tretjih oseb

1. Katera koli stranka v sporu, ki jo financira tretja oseba, uradno obvesti drugo stranko v sporu in razsodišče o imenu in naslovu tretje osebe, ki jo financira.
2. To uradno obvestilo se pošlje ob predložitvi zahtevka ali brez odlašanja takoj, ko je financiranje s strani tretje osebe, dogovorjeno, dodeljeno ali odobreno, kot je ustrezno.

ČLEN 3.9

Razsodišče prve stopnje

1. Ustanovi se razsodišče prve stopnje (v nadaljnjem besedilu: razsodišče), ki obravnava zahtevke, predložene v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču).
2. Odbor ob začetku veljavnosti tega sporazuma imenuje šest članov razsodišča. Za namene tega imenovanja:
 - (a) pogodbenica EU imenuje dva člana;
 - (b) Singapur imenuje dva člana ter
 - (c) pogodbenica EU in Singapur skupaj imenujeta dva člana, ki nista državljana nobene od držav članic Unije oziroma Singapurja.
3. Odbor lahko odloči, da bo povečal ali zmanjšal število članov za večkratnike števila tri. Dodatna imenovanja se izvedejo na enaki osnovi, kot je določeno v odstavku 2.
4. Člani morajo imeti kvalifikacije, ki se v njihovih državah zahtevajo za imenovanje na sodniški položaj, ali biti priznani pravni strokovnjaki. Imeti morajo posebno znanje in izkušnje na področju mednarodnega javnega prava. Zaželeno je, da imajo strokovno znanje in izkušnje zlasti s področja mednarodnega naložbenega prava, mednarodnega trgovinskega prava ali reševanja sporov v zvezi z mednarodnimi naložbenimi ali mednarodnimi trgovinskimi sporazumi.

5. Člani se imenujejo za osemletni mandat. Ne glede na to pa traja inavguralni mandat treh od šestih oseb, ki so bile imenovane takoj po začetku veljavnosti tega sporazuma in se določijo z žrebom, dvanajst let. Mandat člana se ob poteku lahko obnovi s sklepom Odbora. Izpraznjena mesta se zapolnjujejo sproti. Oseba, imenovana, da nadomesti člana, ki mu mandat ni potekel, opravlja delo v preostalem mandatu predhodnika. Oseba, ki opravlja funkcijo v senatu razsodišča, ko njen mandat poteče, lahko z dovoljenjem predsednika razsodišča še vedno opravlja funkcijo v senatu do končanja postopkov tega senata in se samo za ta namen še vedno šteje za člana razsodišča.

6. Razsodišče ima predsednika in podpredsednika, ki sta pristojna za organizacijska vprašanja. Imenovana bosta za štiriletni mandat in se določita z žrebom izmed članov, ki so bili imenovani v skladu z odstavkom 2(c). Funkciji se opravljata na osnovi rotacije, izbor z žrebom pa opravi predsednik Odbora. Podpredsednik nadomesti predsednika, kadar je predsednik zadržan.

7. Razsodišče obravnava zadeve v senatih, ki jih sestavljajo po trije člani, od katerih se po en imenuje v skladu z odstavki 2(a), 2(b) oziroma 2(c). Senatu predseduje član, ki je bil imenovan v skladu z odstavkom 2(c).

8. V 90 dneh po predložitvi zahtevka v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču) predsednik razsodišča imenuje člane, ki sestavljajo senat razsodišča in ki zadeve obravnavajo na osnovi rotacije, pri čemer se zagotovi, da je sestava senatov naključna in nepredvidljiva, hkrati pa imajo vsi člani enake možnosti, da lahko opravljajo svojo funkcijo.

9. Ne glede na odstavek 7 se lahko stranki v sporu dogovorita, da zadevo obravnava en sam član. Tega člana izbere predsednik razsodišča izmed članov, ki so bili imenovani v skladu z odstavkom 2(c). Tožena stranka z naklonjenostjo obravnava tako zahtevo tožeče stranke, zlasti če je tožeča stranka malo ali srednje podjetje ali kadar sta zahtevana nadomestilo ali odškodnina sorazmerno nizka. Taka zahteva se predloži hkrati z vložitvijo zahtevka v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču).
10. Razsodišče lahko sprejme lasten poslovnik.
11. Člani razsodišča zagotovijo, da so na voljo in lahko opravljajo funkcije, določene v tem oddelku.
12. Za zagotovitev njihove razpoložljivosti se članom izplača redni mesečni honorar, ki ga določi Odbor. Predsednik razsodišča in, če je ustrezno, podpredsednik, prejme honorar v višini honorarja, ki se določi v skladu s členom 3.10(11) (Pritožbeno razsodišče) za vsak delovni dan pri izpolnjevanju funkcij predsednika razsodišča v skladu s tem oddelkom.
13. Redni honorar in dnevni honorar za predsednika ali podpredsednika razsodišča za delo pri izpolnjevanju funkcij predsednika razsodišča v skladu s tem oddelkom plačata obe pogodbenici v enaki meri na račun, ki ga upravlja sekretariat ICSID. Če ena od pogodbenic ne plača rednega honorarja, ga lahko po lastni presoji plača druga pogodbenica. Vsa taka zaostala plačila ostanejo zapadla, skupaj z ustreznimi obrestmi.

14. Razen če Odbor sprejme sklep v skladu z odstavkom 15, so zneski drugih honorarjev in stroškov članov senata razsodišča, enaki zneskom, določenim v skladu s pravilom 14(1) upravnih in finančnih pravil konvencije ICSID, kakor je v veljavi na datum predložitve zahtevka, razsodišče pa jih porazdeli med stranki v sporu v skladu s členom 3.21 (Stroški).

15. Na podlagi sklepa Odbora se lahko redni honorar ter drugi honorarji in stroški trajno preoblikujejo v redno plačo. V takšnem primeru člani izvajajo svoje funkcije s polnim delovnim časom in določijo svoje osebne prejemke ter povezane organizacijske zadeve. V tem primeru člani ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, pridobitne ali nepridobitne, razen če to izjemoma odobri predsednik razsodišča.

16. Sekretariat ICSID deluje kot sekretariat razsodišča in mu zagotavlja ustrezno podporo. Odhodke za tovrstno podporo razsodišče porazdeli med stranki v sporu v skladu s členom 3.21 (Stroški).

ČLEN 3.10

Pritožbeno razsodišče

1. Ustanovi se stalno pritožbeno razsodišče, ki odloča o pritožbah v zvezi z začasnimi odločbami, ki jih je izdalo razsodišče.

2. Odbor ob začetku veljavnosti tega sporazuma imenuje šest članov pritožbenega razsodišča. Za namene tega imenovanja:

(a) pogodbenica EU imenuje dva člana;

(b) Singapur imenuje dva člana ter

(c) pogodbenica EU in Singapur skupaj imenujeta dva člana, ki nista državljana nobene od držav članic Unije oziroma Singapurja.

3. Odbor lahko odloči, da bo povečal ali zmanjšal število članov pritožbenega razsodišča za večkratnike števila tri. Dodatna imenovanja se izvedejo na enaki osnovi, kot je določeno v odstavku 2.

4. Člani pritožbenega razsodišča morajo imeti kvalifikacije, ki se v njihovih državah zahtevajo za imenovanje na najvišje sodniške položaje, ali biti priznani pravni strokovnjaki. Imeti morajo posebno znanje in izkušnje na področju mednarodnega javnega prava. Zaželeno je, da imajo strokovno znanje in izkušnje zlasti s področja mednarodnega naložbenega prava, mednarodnega trgovinskega prava ali reševanja sporov v zvezi z mednarodnimi naložbenimi ali mednarodnimi trgovinskimi sporazumi.

5. Člani pritožbenega razsodišča se imenujejo za osemletni mandat. Ne glede na to pa traja inavguralni mandat treh od šestih oseb, ki so bile imenovane takoj po začetku veljavnosti tega sporazuma in se določijo z žrebom, dvanajst let. Mandat člana se ob poteku lahko obnovi s sklepom Odbora. Izpraznjena mesta se zapolnjujejo sproti. Oseba, imenovana, da nadomesti člana, ki mu mandat ni potekel, opravlja delo v preostalem mandatu predhodnika. Oseba, ki opravlja funkcijo v senatu pritožbenega razsodišča, ko njen mandat poteče, lahko z dovoljenjem predsednika pritožbenega razsodišča še vedno opravlja funkcijo do končanja postopkov tega senata in se samo za ta namen še vedno šteje za člana pritožbenega razsodišča.
6. Pritožbeno razsodišče ima predsednika in podpredsednika, ki sta pristojna za organizacijska vprašanja. Imenovana bosta za štiriletni mandat in se določita z žrebom izmed članov pritožbenega razsodišča, ki so bili imenovani v skladu z odstavkom 2(c). Funkciji se opravljata na osnovi rotacije, izbor z žrebom pa opravi predsednik Odbora. Podpredsednik nadomesti predsednika, kadar je predsednik zadržan.
7. Pritožbeno razsodišče obravnava zadeve v senatih, ki jih sestavljajo po trije člani, od katerih se po en imenuje v skladu z odstavki 2(a), 2(b) oziroma 2(c). Senatu predseduje član, ki je bil imenovan v skladu z odstavkom 2(c).
8. Predsednik pritožbenega razsodišča imenuje člane, ki sestavljajo senat pritožbenega razsodišča in ki pritožbe obravnavajo na osnovi rotacije, pri čemer se zagotovi, da je sestava senatov naključna in nepredvidljiva, hkrati pa imajo vsi člani enake možnosti, da lahko opravljajo svojo funkcijo.
9. Pritožbeno razsodišče lahko sprejme lasten poslovnik.

10. Člani pritožbenega razsodišča zagotovijo, da so na voljo in lahko opravljajo funkcije, določene v tem oddelku.

11. Za zagotovitev njihove razpoložljivosti se članom izplača redni mesečni honorar ter honorar za vsak delovni dan, ko opravljajo funkcijo člana, ki ju določi Odbor. Predsednik pritožbenega razsodišča in, če je ustrezno, podpredsednik, prejme honorar za vsak delovni dan pri izpolnjevanju funkcij predsednika pritožbenega razsodišča v skladu s tem oddelkom.

12. Redni honorar in dnevni honorar za predsednika ali podpredsednika pritožbenega razsodišča za delo pri izpolnjevanju funkcij predsednika pritožbenega razsodišča v skladu s tem oddelkom plačata obe pogodbenici v enaki meri na račun, ki ga upravlja sekretariat ICSID. Če ena od pogodbenic ne plača rednega honorarja, ga lahko po lastni presoji plača druga pogodbenica. Vsa taka zaostala plačila ostanejo zapadla, skupaj z ustreznimi obrestmi.

13. Na podlagi sklepa Odbora se lahko redni honorar in dnevni honorarji trajno preoblikujejo v redno plačo. V takšnem primeru člani pritožbenega razsodišča izvajajo svoje funkcije s polnim delovnim časom in določijo svoje osebne prejemke ter povezane organizacijske zadeve. V tem primeru člani pritožbenega razsodišča ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, pridobitne ali nepridobitne, razen če to izjemoma odobri predsednik pritožbenega razsodišča.

14. Sekretariat ICSID deluje kot sekretariat pritožbenega razsodišča in mu zagotavlja ustrezno podporo. Odhodke za tovrstno podporo razsodišče porazdeli med stranki v sporu v skladu s členom 3.21 (Stroški).

ČLEN 3.11

Etika

1. Člani razsodišča in pritožbenega razsodišča se izberejo izmed oseb, katerih neodvisnost je nedvomna. Ne smejo biti povezani z nobenim javnim organom¹ in zlasti ne smejo sprejemati navodil od nobenega javnega organa ali organizacije v zvezi z vprašanji glede spora. Ne sodelujejo pri obravnavanju kakršnih koli sporov, ki bi ustvarjali neposredno ali posredno navzkrižje interesov. Pri tem spoštujejo Prilogo 7 (Kodeks ravnanja za člane razsodišča, pritožbenega razsodišča in mediatorje). Poleg tega se ob imenovanju odpovejo funkciji svetovalca, izvedenca stranke ali priče, ki jo imenuje stranka, v katerem koli sporu o zaščiti naložb v teku ali novem tovrstnem sporu v skladu s tem ali katerim koli drugim sporazumom ali notranjim pravom.
2. Če stranka v sporu meni, da je član v navzkrižju interesov, pošlje obvestilo o zavrnitvi imenovanja člana predsedniku razsodišča oziroma predsedniku pritožbenega razsodišča. Obvestilo o zavrnitvi se pošlje v 15 dneh od dneva, ko je bila sestava senata razsodišča ali pritožbenega razsodišča sporočena stranki v sporu, ali v 15 dneh od dneva, ko je bila ta stranka seznanjena z zadevnimi dejstvi, če ta upravičeno niso bila znana v času sestave senata. V obvestilu o zavrnitvi se navedejo razlogi za zavrnitev.

¹ Pojasniti je treba, da oseba, ki prejema dohodek od javnega organa, je bila prej zaposlena pri javnem organu ali je v družinskem razmerju z osebo, ki prejema dohodke od javnega organa, zgolj zaradi tega dejstva ni neupravičena.

3. Če se zavrnjeni član v 15 dneh od dneva obvestila o zavrnitvi odloči, da ne bo odstopil iz tega senata, predsednik razsodišča oziroma predsednik pritožbenega razsodišča po zaslišanju strank v sporu, in po tem, ko članu omogoči, da predloži morebitne pripombe, izda sklep v 45 dneh od prejema obvestila o zavrnitvi ter o tem takoj obvesti stranki v sporu in druge člane senata.
4. O zavrnitvah imenovanja predsednika razsodišča v senat odloča predsednik pritožbenega razsodišča in obratno.
5. Na obrazloženo priporočilo predsednika pritožbenega razsodišča se lahko pogodbenici s sklepom Odbora odločita razrešiti člana razsodišča ali pritožbenega razsodišča, če njegovo ravnanje ni v skladu z obveznostmi iz odstavka 1 in ni združljivo z njegovim nadaljnjim članstvom v razsodišču ali pritožbenem razsodišču. Če se zadevno domnevno ravnanje nanaša na predsednika pritožbenega razsodišča, predloži obrazloženo priporočilo predsednik razsodišča prve stopnje. Člena 3.9(5) (Razsodišče prve stopnje) in 3.10(4) (Pritožbeno razsodišče) se smiselno uporabljata za zapolnitev prostih delovnih mest, ki se lahko pojavijo v skladu s tem odstavkom.

ČLEN 3.12

Večstranski mehanizem reševanja sporov

Pogodbenici si medsebojno in skupaj z drugimi zainteresiranimi trgovinskimi partnerji prizadevata za vzpostavitev večstranskega naložbenega sodnega in pritožbenega mehanizma za reševanje mednarodnih naložbenih sporov. Po vzpostavitvi takega večstranskega mehanizma Odbor preuči sprejetje sklepa, s katerim bi določil, da se naložbeni spori v skladu s tem oddelkom rešujejo v okviru tega večstranskega mehanizma in da se pripravijo ustrezne prehodne ureditve.

ČLEN 3.13

Pravo, ki se uporablja, in pravila razlage

1. Rzsodišče odloči, ali obravnava, ki je predmet zahtevka, krši obveznosti iz poglavja II (Zaščita naložb).

2. Ob upoštevanju odstavka 3 razsodišče uporablja ta sporazum, kot se razlaga v skladu z Dunajsko konvencijo o pravu mednarodnih pogodb ter drugimi pravili in načeli mednarodnega prava, ki se uporabljajo med pogodbenicama¹.

3. Kadar se pojavijo resni pomisleki glede vprašanj razlage, ki lahko vplivajo na zadeve v zvezi s tem sporazumom, lahko Odbor v skladu s pododstavkom 4(f) člena 4.1 (Odbor) sprejme razlage določb tega sporazuma. Razlaga, ki jo sprejme Odbor, je zavezujoča za razsodišče ali pritožbeno razsodišče in vse odločbe so v skladu s tem sklepom. Odbor lahko sklene, da ima razlaga z določenim dnem zavezujoč učinek.

ČLEN 3.14

Zahtevki, ki očitno niso pravne narave

1. Tožena stranka lahko najpozneje 30 dni po sestavi senata razsodišča v skladu s členom 3.9 (Razsodišče prve stopnje), v vsakem primeru pa pred prvo sejo senata razsodišča, vloži ugovor, da zahtevki očitno ni pravne narave.

¹ Pojasniti je treba, da notranje pravo pogodbenic ni del prava, ki se uporablja. Kadar mora razsodišče ugotoviti pomen določbe notranjega prava ene od pogodbenic kot dejstvo, sledi prevladujoči razlagi te določbe s strani sodišč ali organov te pogodbenice, kakršno koli tolmačenje zadevnega notranjega prava s strani razsodišča pa ni zavezujoče za sodišča ali organe pogodbenic. Razsodišče ni pristojno za presojanje zakonitosti ukrepa, ki domnevno pomeni kršitev tega sporazuma, na podlagi notranjega prava pogodbenice, ki je stranka v sporu.

2. Tožena stranka čim natančneje navede podlago za ugovor.
3. Rzsodišče po tem, ko strankama v sporu omogoči, da predložita svoje pripombe o ugovoru, na prvi seji senata rzsodišča ali čim prej zatem izda sklep ali začasno odločbo o ugovoru.
4. Ta postopek in noben sklep rzsodišča ne posegata v pravico tožene stranke, da v skladu s členom 3.15 (Zahtevki brez pravne podlage) ali med postopkom poda ugovor glede pravne narave zahtevka, ter ne posegata v pristojnost rzsodišča glede obravnave drugih ugovorov kot predhodnih vprašanj.

ČLEN 3.15

Zahtevki brez pravne podlage

1. Brez poseganja v pristojnost rzsodišča, da obravnava druge ugovore kot predhodno vprašanje, ali v pravico tožene stranke, da izrazi morebitne take ugovore, kadar koli je to ustrezno, rzsodišče obravnava in odloči kot predhodno vprašanje vsak ugovor tožene stranke, da je z vidika pravne podlage zahtevk ali kateri koli njegov del, predložen v skladu s tem oddelkom, tak, da v zvezi z njim ni mogoče izdati odločbo v korist tožeče stranke v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka rzsodišču), tudi če se domneva, da so očitana dejstva pravilna. Rzsodišče lahko obravnava tudi vsa druga pomembna nesporna dejstva.

2. Ugovor v skladu z odstavkom 1 se razsodišču predloži čim prej po sestavi senata razsodišča, nikakor pa ne po datumu, ki ga razsodišče določi toženi stranki za predložitev nasprotnega prikaza dejstev ali odgovora na tožbo, ali, v primeru spremembe zahtevka, po datumu, ki ga razsodišče določi toženi stranki za predložitev odziva na spremembo. Ugovor se ne sme predložiti v skladu z odstavkom 1, dokler poteka postopek v skladu s členom 3.14 (Zahtevki, ki očitno niso pravne narave), razen če razsodišče ob ustreznem upoštevanju okoliščin zadeve odobri predložitev ugovora v skladu s tem členom.

3. Po prejemu ugovora v skladu z odstavkom 1 razsodišče, razen če meni, da je ugovor očitno neutemeljen, začasno ustavi vsak postopek o odločanju glede vsebine zadeve, oblikuje načrt za proučitev ugovora, ki sovпада z morebitnimi načrti za proučitev morebitnih drugih predhodnih vprašanj, in izda sklep ali začasno odločbo o ugovoru z navedbo razlogov zanj.

ČLEN 3.16

Preglednost postopka

Za spore v okviru tega oddelka se uporablja Priloga 8 (Pravila o dostopu javnosti do dokumentov, zaslišanj in možnosti, da tretje osebe predložijo stališča).

ČLEN 3.17

Pogodbenica Sporazuma, ki ni stranka v sporu

1. Rzsodišče sprejema ustne ali pisne pripombe o vprašanjih razlage pogodbe s strani pogodbenice Sporazuma, ki ni stranka v sporu, ali lahko k tovrstnim pripombam pozove po posvetovanju s strankama v sporu.
2. Rzsodišče ne dela nobenih zaključkov, če ni predložena nobena pripomba ali odgovor na poziv v skladu z odstavkom 1.
3. Rzsodišče zagotovi, da morebitne pripombe ne motijo ali po nepotrebnem ne bremenijo postopka ali neupravičeno ne škodijo kateri od pogodbenic, ki je stranka v sporu.
4. Rzsodišče tudi zagotovi, da dobita stranki v sporu razumno priložnost, da predložita svoje mnenje o kakršni koli pripombi pogodbenice Sporazuma, ki ni stranka v sporu.

ČLEN 3.18

Odločba

1. Kadar rzsodišče odloči, da obravnava v sporu krši obveznost iz poglavja II (Zaščita naložb), lahko rzsodišče ločeno ali v kombinaciji z odločbo prisodi samo¹:

¹ Pojasniti je treba, da se odločba izda na podlagi zahteve tožeče stranke in ob upoštevanju morebitnih pripomb strank v sporu.

- (a) denarno odškodnino in morebitne pripadajoče obresti ter
- (b) vračilo premoženja, pod pogojem, da tožena stranka lahko plača denarno odškodnino in morebitne pripadajoče obresti, kakor jih določi razsodišče v skladu s poglavjem II (Zaščita naložb), namesto vračila.

2. Denarna odškodnina ni večja od izgube, ki jo je utrpela tožeča stranka ali, kadar je primerno, njegovo lokalno ustanovljeno podjetje zaradi kršitve zadevnih določb poglavja II (Zaščita naložb), od katere se odštejejo morebitne predhodne odškodnine ali nadomestilo, ki ga je zadevna pogodbenica že zagotovila. Razsodišče ne prisoja kaznovalne odškodnine.

3. Kadar se zahtevek predloži v imenu lokalno ustanovljenega podjetja, se odločba izda lokalno ustanovljenemu podjetju.

4. Praviloma razsodišče izda začasno odločbo v 18 mesecih od datuma predložitve zahtevka. Če razsodišče meni, da ne more izdati začasne odločbe v 18 mesecih, stranki v sporu pisno obvesti o razlogih za zamudo skupaj z oceno o roku, v katerem bo izdalo začasno odločbo. Začasna odločba postane dokončna, če preteče 90 dni po tem, ko je bila izdana, in se nobena stranka v sporu v zvezi z njo ni pritožila pri pritožbenem razsodišču.

ČLEN 3.19

Pritožbeni postopek

1. Katera koli od strank v sporu se lahko pri pritožbenem razsodišču pritoži v zvezi z začasno odločbo v 90 dneh od njene izdaje. Razlogi za pritožbo so:

- (a) da je razsodišče storilo napako pri razlagi ali uporabi prava, ki se uporablja;
- (b) da je razsodišče storilo očitne napake pri presoji dejstev, vključno s presojo ustreznega notranjega prava; ali
- (c) razlogi, navedeni v členu 52 konvencije ICSID, kolikor niso zajeti pod (a) in (b).

2. Če pritožbeno razsodišče zavrne pritožbo, začasna odločba postane dokončna. Pritožbeno razsodišče lahko pritožbo zavrne po pospešenem postopku, če je jasno, da je pritožba očitno neutemeljena, in v tem primeru postane začasna odločba dokončna.

3. Če je pritožba utemeljena, pritožbeno razsodišče v celoti ali delno spremeni ali razveljavi pravne ugotovitve in sklepe iz začasne odločbe. Pritožbeno razsodišče zadevo vrne razsodišču ter navede, kako točno je spremenilo ali razveljavilo zadevne ugotovitve in sklepe razsodišča. Razsodišče je vezano na ugotovitve in sklepe pritožbenega razsodišča in po zaslišanju strank v sporu, če je to primerno, ustrezno spremeni svojo začasno odločbo. Razsodišče si prizadeva svojo spremenjeno odločbo izdati v 90 dneh po tem, ko mu je bila zadeva vrnjena.

4. Praviloma pritožbeni postopki ne smejo preseči 180 dni od dneva, ko je stranka v sporu uradno sporočila svojo odločitev o pritožbi, do dneva, ko pritožbeno razsodišče izda sklep. Če pritožbeno razsodišče meni, da ne more izdati sklepa v 180 dneh, stranki v sporu pisno obvesti o razlogih za zamudo skupaj z oceno o roku, v katerem bo izdalo sklep. V nobenem primeru postopki ne bi smeli preseči 270 dni.
5. Stranka v sporu, ki vloži pritožbo, zagotovi jamstvo za stroške pritožbenega postopka. Stranka v sporu zagotovi tudi druga jamstva, ki jih lahko naloži pritožbeno razsodišče.
6. Določbe člena 3.8 (Financiranje s strani tretjih oseb), Priloge 8 (Pravila o dostopu javnosti do dokumentov, zaslišanj in možnosti, da tretje osebe predložijo stališča), člena 3.17 (Pogodbenica Sporazuma, ki ni stranka v sporu) in člena 3.21 (Stroški) se smiselno uporabljajo za pritožbeni postopek.

ČLEN 3.20

Plačilo odškodnine ali drugo nadomestilo

Tožena stranka se ne sme pri svoji obrambi, vložitvi nasprotnega zahtevka, uveljavljanju pravice do pobota ali iz kakršnega koli drugega razloga sklicevati na to, da je ali bo tožeča stranka v skladu s pogodbo o zavarovanju ali o jamstvu prejela plačilo odškodnine ali drugo nadomestilo za vso odškodnino, zahtevano v okviru spora, ali njen del; prav tako pa razsodišče v to ne privoli.

ČLEN 3.21

Stroški

1. Rzsodišče odloči, da stroške postopka krije neuspešna pogodbenica, ki je stranka v sporu. V izjemnih okoliščinah lahko rzsodišče stroške porazdeli med stranki v sporu, če odloči, da je porazdelitev primerna glede na okoliščine zadeve.
2. Druge razumne stroške, vključno s stroški pravnega zastopanja in pomoči, krije neuspešna pogodbenica, razen če rzsodišče odloči, da taka porazdelitev stroškov ni primerna glede na okoliščine zadeve.
3. Kadar so uspešni samo nekateri deli zahtevkov, se prisojeni stroški sorazmerno prilagodijo glede na število ali obseg uspešnih delov zahtevkov.
4. Kadar se zahtevek ali deli zahtevka zavrnejo pri uporabi člena 3.14 (Zahtevki, ki očitno niso pravne narave) ali člena 3.15 (Zahtevki brez pravne podlage), rzsodišče odredi, da vse stroške v zvezi s takim zahtevkom ali njegovimi deli, vključno s stroški postopka in drugimi razumnimi stroški ter vključno s stroški pravnega zastopanja in pomoči, krije neuspešna pogodbenica, ki je stranka v sporu.

5. Odbor preuči sprejetje dodatnih pravil o honorarjih za določitev najvišjega zneska stroškov pravnega zastopanja in pomoči, ki jih lahko krije določena kategorija neuspešnih strank v sporu. Pri takih dodatnih pravilih se upoštevajo finančni viri tožeče stranke, ki je fizična oseba oziroma malo ali srednje podjetje. Odbor si prizadeva tovrstna dodatna pravila sprejeti najpozneje eno leto po začetku veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 3.22

Izvrševanje odločb

1. Odločba, ki je bila izdana v skladu s tem oddelkom, ni izvršljiva, dokler ne postane dokončna v skladu s členi 3.18(4) (Odločba), 3.19(2) (Pritožbeni postopek) ali 3.19(3) (Pritožbeni postopek). Dokončne odločbe, ki jih razsodišče izda na podlagi tega oddelka, so zavezujoče za stranki v sporu in niso predmet pritožbe, pregleda, razveljavitve, razglasitve ničnosti ali katerega koli drugega pravnega sredstva¹.

2. Vsaka pogodbenica prizna odločbo, izdano na podlagi tega sporazuma, kot obvezujočo in izvrši denarne obveznosti na svojem ozemlju enako kot v primeru dokončne sodbe sodišča v tej pogodbenici.

¹ Pojasniti je treba, da to stranki v sporu ne preprečuje, da bi razsodišču predlagala spremembo, popravek ali razlago odločbe, na primer v skladu s členoma 50 in 51 konvencije ICSID ali členoma 37 in 38 arbitražnih pravil UNCITRAL ali enakovrednimi določbami drugih predpisov, kot je ustrezno za zadevni postopek.

3. Za izvršitev odločbe se uporablja zakonodaja o izvršitvi sodb ali odločb, ki velja v kraju vložitve takega predloga za izvršbo.
4. Pojasniti je treba, da člen 4.11 (Odsotnost neposrednega učinka) poglavja IV (Institucionalne, splošne in končne določbe) ne preprečuje priznanja, uveljavitve in izvršitve odločb, izdanih na podlagi tega oddelka.
5. Za namene člena I Newyorške konvencije so dokončne odločbe, izdane v skladu s tem oddelkom, arbitražne odločbe v zvezi s terjatvami, za katere se šteje, da izhajajo iz trgovinskega odnosa ali transakcije.
6. Pojasniti je treba, da je v skladu z odstavkom 1 dokončna odločba, izdana v skladu s tem oddelkom, odločba v skladu z oddelkom 6 poglavja IV konvencije ICSID, kadar je bil predložen zahtevek za reševanje sporov v skladu s členom 3.6(1)(a) (Predložitev zahtevka razsodišču).

ČLEN 3.23

Vloga pogodbenic Sporazuma

1. Nobena pogodbenica ne da diplomatske zaščite ali poda mednarodnega zahtevka v zvezi s sporom, o katerem sta se eden od njenih vlagateljev in druga pogodbenica dogovorila, da predložita zahtevek za reševanje sporov v skladu s tem oddelkom, ali sta tak zahtevek predložila, razen če taka druga pogodbenica ne spoštuje in izpolnjuje odločbe, izdane v takem sporu. Za namene tega odstavka diplomatska zaščita ne vključuje neformalnih diplomatskih izmenjav z izključnim namenom olajševanja reševanja sporov.

2. Pojasniti je treba, da odstavek 1 ne izključuje možnosti, da pogodbenica uporabi postopek reševanja sporov iz oddelka B (Reševanje sporov med pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov) v zvezi z ukrepom v splošni uporabi, tudi če navedeni ukrep domnevno krši Sporazum glede posamezne naložbe, v zvezi s katero je predložen zahtevek v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču), ter ne posega v člen 3.17 (Pogodbenica Sporazuma, ki ni stranka v sporu).

ČLEN 3.24

Združitev zahtevkov

1. Kadar imata dva ali več zahtevkov, ki so bili predloženi ločeno v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču), skupno pravno vprašanje ali dejstvo ali izhajajo iz istih dogodkov ali okoliščin, si lahko stranka v sporu prizadeva za ustanovitev ločenega senata v okviru razsodišča (v nadaljnjem besedilu: senat za združene zahtevke) in zahteva, da tak senat izda odredbo o združitvi zahtevkov v skladu s/z:

- (a) soglasjem vseh strank v sporu, ki naj bi jih odredba zajemala, pri čemer stranke v sporu predložijo skupno zahtevo v skladu z odstavkom 3; ali
- (b) odstavki 2 do 12, če naj bi odredba zajemala samo eno toženo stranko.

2. Pogodbenica, ki je stranka v sporu in ki si prizadeva za odredbo o združitvi zahtevkov, najprej pošlje obvestilo drugim strankam v sporu, ki naj bi jih odredba zajemala. To obvestilo podrobno navaja:

- (a) imena in naslove vseh strank v sporu, ki naj bi jih odredba zajemala;
- (b) zahtevke ali njihove dele, ki naj bi jih odredba zajemala; ter
- (c) razloge za odredbo.

Stranki v sporu si prizadevata doseči dogovor glede odredbe o združitvi in veljavnih pravilih reševanja sporov.

3. Kadar stranke v sporu iz odstavka 2 ne dosežejo dogovora o združitvi zahtevkov v tridesetih dneh od obvestila, lahko stranka v sporu predloži zahtevo za odredbo o združitvi zahtevkov v skladu z odstavki 3 do 7. Zahteva se predloži v pisni obliki predsedniku razsodišča ter vsem strankam v sporu, ki naj bi jih odredba zajemala. Taka zahteva podrobno navaja:

- (a) imena in naslove vseh strank v sporu, ki naj bi jih odredba zajemala;
- (b) zahtevke ali njihove dele, ki naj bi jih odredba zajemala; ter
- (c) razloge za odredbo.

Če se stranke v sporu dogovorijo o združitvi zahtevkov, predložijo skupno zahtevo predsedniku razsodišča v skladu s tem odstavkom.

4. Razen če predsednik razsodišča v tridesetih dneh po prejemu zahteve v skladu z odstavkom 3 ugotovi, da je zahteva očitno neutemeljena, se ustanovi senat razsodišča za združene zahtevke v skladu s členom 3.9(8) (Razsodišče prve stopnje).

5. Senat razsodišča za združene zahtevke izvede postopek na naslednji način:

(a) kadar so bili vsi zahtevki, za katere se zahteva odredba o združitvi, predloženi v okviru istih pravil reševanja sporov, senat za združene zahtevke nadaljuje v okviru istih pravil reševanja sporov, razen če se stranke v sporu dogovorijo drugače;

(b) kadar zahtevki, za katere se zahteva odredba o združitvi, niso bili predloženi v okviru istih pravil reševanja sporov:

(i) se lahko stranke v sporu dogovorijo o veljavnih pravilih reševanja sporov iz člena 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču), ki se uporabijo za postopek združitve zahtevkov; ali

(ii) če se stranke v sporu ne morejo dogovoriti o istih pravilih reševanja sporov v tridesetih dneh od predložitve zahteve v skladu z odstavkom 3, se za postopek združitve zahtevkov uporabijo arbitražna pravila UNCITRAL.

6. Kadar je senat za združene zahtevke prepričan, da imata dva ali več zahtevkov, ki so bili predloženi v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču), skupno pravno ali dejansko vprašanje in izhajajo iz istih dogodkov ali okoliščin, lahko senat za združene zahtevke v interesu poštene in učinkovite rešitve zahtevkov, vključno s doslednostjo odločb, in po zaslišanju strank v sporu z odredbo:

- (a) prevzame pristojnost za vse zahtevke ali za del zahtevkov ter jih skupaj obravnava in o njih odloča ali
- (b) prevzame pristojnost za enega ali več zahtevkov, ki jih obravnava in o njih odloča ter za katere meni, da bi njihova rešitev lahko pomagala pri reševanju drugih zahtevkov.

7. Kadar je ustanovljen senat za združene zahtevke, lahko tožeča stranka, ki je predložila zahtevek v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču), vendar ni bila navedena v zahtevi, predloženi v skladu z odstavkom 3, predloži pisno zahtevo senatu za združene zahtevke, naj se vključi v vsako odredbo, ki bo izdana v skladu z odstavkom 6. Taka zahteva mora biti v skladu z zahtevami iz odstavka 3.

8. Na zahtevo stranke v sporu lahko senat za združene zahtevke, preden izda odredbo v skladu z odstavkom 6, odredi, da se postopek v senatu, ustanovljenem v skladu s členom 3.9 (Razsodišče prve stopnje), zadrži, razen če je slednji senat postopek že prekinil.

9. Senat razsodišča, ustanovljen v skladu s členom 3.9 (Razsodišče prve stopnje), ni več pristojen za odločanje o zahtevku ali delu zahtevka, za katerega je senat za združene zahtevke prevzel pristojnost, postopek v senatu, ustanovljenem v skladu s členom 3.9 (Razsodišče prve stopnje), pa se ustrezno zadrži ali prekine.

10. Odločba senata za združene zahtevke v zvezi z zahtevki ali deli zahtevkov, nad katerimi je prevzelo pristojnost, je zavezujoča za senate, ustanovljene v skladu s členom 3.9 (Razsodišče prve stopnje) v zvezi s temi zahtevki, in sicer od dne, ko odločba postane dokončna v skladu s členi 3.18(4) (Odločba), 3.19(2) (Pritožbeni postopek) ali 3.19(3) (Pritožbeni postopek).

11. Tožeča stranka lahko umakne svoj zahtevek ali njegov del, ki je predmet združitve zahtevkov v skladu s tem členom, pod pogojem, da se tak zahtevek ali njegov del potem ne predloži ponovno v postopek reševanja sporov v skladu s členom 3.6 (Predložitev zahtevka razsodišču).

12. Na zahtevo ene od strank v sporu lahko senat za združene zahtevke sprejme ukrepe, ki se mu zdijo primerni za ohranitev zaupnosti varovanih informacij te stranke v sporu v razmerju do drugih strank v sporu. Ti ukrepi lahko vključujejo dovoljenje, da se drugim strankam v sporu predložijo redigirane različice dokumentov, ki vsebujejo varovane informacije, ali ureditve, da deli zaslišanj potekajo za zaprtimi vrati.

ODDELEK B

REŠEVANJE SPOROV MED POGODBENICAMA

ČLEN 3.25

Področje uporabe

To poglavje se uporablja v zvezi z vsemi spori glede razlage in uporabe določb tega sporazuma, razen če je izrecno določeno drugače.

ČLEN 3.26

Posvetovanja

1. Pogodbenici si prizadevata rešiti vsak spor glede razlage in uporabe določb iz člena 3.25 (Področje uporabe), tako da začneta posvetovanja v dobri veri z namenom doseči sporazumno rešitev.
2. Pogodbenica zahteva posvetovanja s pisno zahtevo, ki jo predloži drugi pogodbenici, izvod pa pošlje tudi Odboru in navede razloge za zahtevo, vključno z opredelitvijo spornih ukrepov, določb iz člena 3.25 (Področje uporabe), ki se uporabljajo, in razlogov za uporabo takšnih določb.
3. Posvetovanja se opravijo v tridesetih dneh od dneva prejema zahteve in, če se pogodbenici ne dogovorita drugače, potekajo na ozemlju pogodbenice, proti kateri je vložena pritožba. Posvetovanja se štejejo za zaključena v šestdesetih dneh od dneva prejema zahteve, razen če se pogodbenici dogovorita drugače. Posvetovanja so zaupna in ne posegajo v pravice nobene od pogodbenic v nadaljnjih postopkih.
4. Posvetovanja o nujnih zadevah se skličejo v petnajstih dneh od dneva prejema zahteve in se štejejo za zaključena v tridesetih dneh od dneva prejema zahteve, razen če se pogodbenici dogovorita drugače.

5. Če se pogodbenica, kateri je predložena zahteva za posvetovanje, nanjo ne odzove v desetih dneh od dneva njenega prejema ali če se posvetovanja ne opravijo v rokih iz odstavka 3 oziroma odstavka 4 ali če po zaključenih posvetovanjih ni bil dosežen dogovor o sporazumni rešitvi, lahko pogodbenica pritožnica zahteva ustanovitev arbitražnega sveta v skladu s členom 3.28 (Začetek arbitražnega postopka).

ČLEN 3.27

Mediacija

Katera koli pogodbenica lahko drugi pogodbenici predlaga, da začneta postopek mediacije v zvezi s katerim koli ukrepom, ki negativno vpliva na naložbe med pogodbenicama v skladu s Prilogo 10 (Postopek mediacije za spore med pogodbenicama).

ČLEN 3.28

Začetek arbitražnega postopka

1. Kadar pogodbenicama ne uspe rešiti spora s pomočjo posvetovanj, kakor so določena v členu 3.26 (Posvetovanja), lahko pogodbenica pritožnica v skladu s tem členom zahteva ustanovitev arbitražnega sveta.

2. Zahteva za ustanovitev arbitražnega sveta se predloži v pisni obliki pogodbenici, proti kateri je vložena pritožba, in Odboru. Pogodbenica pritožnica v svoji zahtevi opredeli zadevni sporni ukrep in pojasni, kako tak ukrep krši določbe iz člena 3.25 (Področje uporabe) v tolikšni meri, da to pomeni pravno podlago za pritožbo.

ČLEN 3.29

Ustanovitev arbitražnega sveta

1. Arbitražni svet sestavljajo trije arbitri.

2. V petih dneh od dneva, ko pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, prejme zahtevo iz odstavka 1 člena 3.28 (Začetek arbitražnega postopka), se pogodbenici posvetujeta, da bi se dogovorili o sestavi arbitražnega sveta.

3. Če se pogodbenici v desetih dneh od začetka posvetovanja iz odstavka 2 ne moreta sporazumeti o predsedniku arbitražnega sveta, predsednik Odbora ali njegov pooblaščenec v dvajsetih dneh po začetku posvetovanj iz odstavka 2 s seznama iz odstavka 1 člena 3.44 (Seznami arbitrov) izžreba enega arbitra, ki bo opravljal nalogo predsednika.

4. Če se pogodbenici v desetih dneh od začetka posvetovanja iz odstavka 2 ne moreta sporazumeti o arbitrih:

- (a) vsaka pogodbenica lahko izmed posameznikov s seznama, sestavljenega v skladu z odstavkom 2 člena 3.44 (Seznami arbitrov), v petnajstih dneh od začetka posvetovanj iz odstavka 2 izbere enega arbitra, ki ne bo opravljal naloge predsednika; ter
 - (b) če katera od pogodbenic ne izbere arbitra v skladu s pododstavkom 4(a), predsednik Odbora ali njegov pooblaščenec izmed posameznikov, ki jih je predlagala pogodbenica v skladu z odstavkom 2 člena 3.44 (Seznami arbitrov), v dvajsetih dneh od začetka posvetovanj iz odstavka 2 izžreba vse preostale arbitre.
5. Če seznam iz odstavka 2 člena 3.44 (Seznami arbitrov) ni sestavljen takrat, ko je to potrebno v skladu z odstavkom 4:
- (a) kadar sta obe pogodbenici predlagali posameznike v skladu z odstavkom 2 člena 3.44 (Seznami arbitrov), lahko vsaka pogodbenica v petnajstih dneh od začetka posvetovanja iz odstavka 2 izmed predlaganih posameznikov izbere enega arbitra, ki ne bo opravljal naloge predsednika. Če pogodbenica ne izbere arbitra, predsednik Odbora ali njegov pooblaščenec izžreba arbitra izmed posameznikov, ki jih je predlagala pogodbenica, ki ni izbrala svojega arbitra; ali
 - (b) kadar je samo ena pogodbenica predlagala posameznike v skladu z odstavkom 2 člena 3.44 (Seznami arbitrov), lahko vsaka pogodbenica v petnajstih dneh od začetka posvetovanja iz odstavka 2 izmed predlaganih posameznikov izbere enega arbitra, ki ne bo opravljal naloge predsednika. Če pogodbenica ne izbere arbitra, predsednik Odbora ali njegov pooblaščenec izžreba arbitra izmed predlaganih posameznikov.

6. Če seznam iz odstavka 1 člena 3.44 (Seznami arbitrov) ni sestavljen takrat, ko je to potrebno v skladu z odstavkom 3, se predsednik izžreba izmed nekdanjih članov pritožbenega organa STO, ki ne prihajajo iz nobene od pogodbenic.
7. Dan ustanovitve arbitražnega sveta je dan, ko je izbran zadnji od treh arbitrov.
8. Zamenjava arbitra je možna samo iz razlogov in v skladu s postopki, ki so podrobneje opisani v točkah 19 do 25 Priloge 9 (Postopkovna pravila arbitraže).

ČLEN 3.30

Predhodno odločanje o nujnosti

Na zahtevo pogodbenice arbitražni svet o tem, ali je primer po njegovem mnenju nujen, predhodno odloči v desetih dneh od svoje ustanovitve.

ČLEN 3.31

Vmesno poročilo sveta

1. Arbitražni svet izda vmesno poročilo pogodbenicama, v katerem navede ugotovitve o dejstvih in uporabi zadevnih določb ter osnovna načela, ki so bila podlaga njegovih ugotovitev in priporočil, najpozneje devetdeset dni od dneva ustanovitve arbitražnega sveta. Kadar meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, mora predsednik arbitražnega sveta o tem pisno obvestiti pogodbenici ter Odbor in navesti razloge za odlog in datum, ko namerava arbitražni svet predložiti svoje vmesno poročilo. V nobenem primeru se vmesno poročilo ne sme predložiti pozneje kot 120 dni od dneva ustanovitve arbitražnega sveta.
2. Katera koli pogodbenica lahko arbitražnemu svetu predloži pisno zahtevo za ponovni pregled določenih vidikov vmesnega poročila v tridesetih dneh potem, ko je o njem uradno obveščena.
3. V nujnih primerih si arbitražni svet vsestransko prizadeva predložiti vmesno poročilo, vsaka pogodbenica pa lahko arbitražnemu svetu predloži pisno zahtevo za pregled določenih vidikov vmesnega poročila v obdobju, ki je za polovico krajše od obdobja iz odstavkov 1 in 2.
4. Po prečitvi kakršnih koli pisnih pripomb pogodbenic o vmesnem poročilu lahko arbitražni svet svoje poročilo spremeni in zagotovi vsakršen nadaljnji pregled, za katerega meni, da je potreben. Ugotovitve končne odločitve sveta zajemajo zadovoljivo obrazložitev argumentov iz stopnje vmesnega pregleda in dajejo jasen odgovor na pisne pripombe obeh pogodbenic.

ČLEN 3.32

Odločitev arbitražnega sveta

1. Arbitražni svet svojo odločitev predloži pogodbenicama in Odboru v 150 dneh od dneva ustanovitve arbitražnega sveta. Kadar meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega sveta o tem pisno obvesti pogodbenici ter Odbor in navede razloge za odlog in datum, ko namerava arbitražni svet predložiti svojo odločitev. V nobenem primeru ne sme arbitražni svet svoje odločitve predložiti pozneje kot 180 dni od dneva svoje ustanovitve.
2. V nujnih primerih si arbitražni svet vsestransko prizadeva, da svojo odločitev predloži v 75 dneh od dneva svoje ustanovitve. V nobenem primeru ne sme arbitražni svet svoje odločitve predložiti pozneje kot devetdeset dni od dneva svoje ustanovitve.

ČLEN 3.33

Izpolnitev odločitve arbitražnega sveta

Vsaka pogodbenica sprejme vse potrebne ukrepe za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta v dobri veri, prav tako pa si pogodbenici prizadevata doseči dogovor glede obdobja za izpolnitev odločitve.

ČLEN 3.34

Razumno obdobje za izpolnitev odločitve

1. Najpozneje v tridesetih dneh po prejemu uradnega obvestila pogodbenicama o odločitvi arbitražnega sveta pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, uradno obvesti pogodbenico pritožnico in Odbor o obdobju, ki ga bo potrebovala za izpolnitev odločitve (v nadaljnjem besedilu: razumno obdobje), če takojšnja izpolnitev ni mogoča.
2. Če se pogodbenici ne strinjata glede razumnega obdobja za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta, pogodbenica pritožnica v dvajsetih dneh od prejema uradnega obvestila pogodbenice, zoper katero je bila vložena pritožba, iz odstavka 1 od arbitražnega sveta pisno zahteva, da določi dolžino razumnega obdobja. Obvestilo o taki zahtevi se hkrati pošlje drugi pogodbenici in Odboru. Prvotni arbitražni svet svojo odločitev predloži pogodbenicama in uradno obvesti Odbor v dvajsetih dneh od dneva predložitve zahteve.
3. Če kateri koli član prvotnega arbitražnega sveta ni več na voljo, se uporabijo postopki iz člena 3.29 (Ustanovitev arbitražnega sveta). Rok za predložitvev odločitve je 35 dni od dneva predložitve zahteve iz odstavka 2.
4. Pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, pogodbenico pritožnico pisno obvesti o svojem napredku pri izpolnjevanju odločitve arbitražnega sveta vsaj en mesec pred iztekom razumnega obdobja.

5. Razumno obdobje lahko pogodbenici sporazumno podaljšata.

ČLEN 3.35

Pregled vseh ukrepov, sprejetih za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta

1. Pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, pred koncem razumnega obdobja pogodbenico pritožnico in Odbor uradno obvesti o vseh ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta.
2. Če se pogodbenici ne strinjata glede obstoja ali skladnosti kakršnega koli ukrepa, uradno sporočenega v skladu z odstavkom 1, z določbami iz člena 3.25 (Področje uporabe), lahko pogodbenica pritožnica pisno zahteva, da prvotni arbitražni svet odloči o zadevi. V taki zahtevi morajo biti opredeljeni konkretni sporni ukrep in določbe iz člena 3.25 (Področje uporabe), s katerimi naj bi bil ukrep neskladen, tako da je jasno predstavljena pravna podlaga za pritožbo, pojasnjeno pa mora biti tudi, zakaj tak ukrep ni v skladu z določbami iz člena 3.25 (Področje uporabe). Prvotni arbitražni svet pošlje uradno obvestilo o svoji odločitvi v petinštiridesetih dneh od dneva predložitve zahteve.
3. Če kateri koli član prvotnega arbitražnega sveta ni več na voljo, se uporabijo postopki iz člena 3.29 (Ustanovitev arbitražnega sveta). Rok za predložitev odločitve je šestdeset dni od dneva predložitve zahteve iz odstavka 2.

ČLEN 3.36

Začasna pravna sredstva v primeru neizpolnitve odločitve

1. Če pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, ne pošlje uradnega obvestila o ukrepih za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta pred iztekom razumnega obdobja ali če arbitražni svet odloči, da za izpolnitev odločitve ni bil sprejet noben ukrep ali da ukrep, v zvezi s katerim je bilo poslano uradno obvestilo v skladu z odstavkom 1 člena 3.35 (Pregled vseh ukrepov, sprejetih za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta), ni v skladu z obveznostmi te pogodbenice na podlagi določb iz člena 3.25 (Področje uporabe), pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, začne pogajanja s pogodbenico pritožnico, da se doseže sporazumen dogovor o nadomestilu.
2. Če dogovor o nadomestilu ni dosežen v tridesetih dneh po koncu razumnega obdobja ali predložitve odločitve arbitražnega sveta v skladu s členom 3.35 (Pregled vseh ukrepov, sprejetih za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta), da ni bil sprejet noben ukrep za izpolnitev odločitve ali da ukrep ni v skladu z določbami iz člena 3.25 (Področje uporabe), je pogodbenica pritožnica upravičena, da po uradnem obvestilu pogodbenici, proti kateri je vložena pritožba, in Odboru, sprejme ustrezne ukrepe na ravni, ki je enakovredna izničenju ali poslabšanju zaradi kršitve. V uradnem obvestilu so navedeni taki ukrepi. Pogodbenica pritožnica lahko sprejme tovrstne ukrepe kadar koli po poteku desetih delovnih dni po dnevu prejema uradnega obvestila s strani pogodbenice, proti kateri je vložena pritožba, razen če je ta zahtevala arbitražo v skladu z odstavkom 3.

3. Če pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, meni, da raven ukrepov, ki jih je sprejela pritožnica, ni enakovredna izničenju ali poslabšanju zaradi kršitve, lahko pisno zahteva, da o zadevi presodi prvotni arbitražni svet. Uradno obvestilo o taki zahtevi se pošlje pogodbenici pritožnici in Odboru pred iztekom desetdnevnega obdobja iz odstavka 2. Potem ko arbitražni svet po potrebi zaprosi za mnenja strokovnjakov, o svoji odločitvi glede ravni začasne opustitve obveznosti v tridesetih dneh od dneva predložitve zahtevka uradno obvesti pogodbenici in Odbor. Ukrepi se ne sprejmejo, dokler prvotni arbitražni svet ne pošlje uradnega obvestila o svoji odločitvi, vsaka začasna opustitev pa mora biti v skladu z odločitvijo arbitražnega sveta.

4. Če kateri koli član prvotnega arbitražnega sveta ni več na voljo, se uporabijo postopki iz člena 3.29 (Ustanovitev arbitražnega sveta). Rok za predložitev odločitve je 45 dni od dneva vložitve zahteve iz odstavka 3.

5. Ukrepi, predvideni v tem členu, so začasni in se ne uporabljajo potem, ko:

- (a) sta pogodbenici dosegli sporazumno rešitev v skladu s členom 3.39 (Sporazumna rešitev) ali
- (b) sta pogodbenici sklenili dogovor o tem, ali z ukrepom, uradno sporočenim v skladu z odstavkom 1 člena 3.37 (Pregled vseh ukrepov, sprejetih za izpolnitev odločitve po sprejetju začasnih pravnih sredstev v primeru neizpolnitve odločitve) pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, izpolnjuje določbe iz člena 3.25 (Področje uporabe); ali

- (c) je bil vsak ukrep, za katerega je bila ugotovljena neskladnost z določbami iz člena 3.25 (Področje uporabe), odpravljen ali spremenjen tako, da je skladen s temi določbami, kakor je bilo odločeno na podlagi odstavka 2 člena 3.37 (Pregled vseh ukrepov, sprejetih za izpolnitev odločitve po sprejetju začasnih pravnih sredstev zaradi neizpolnitve odločitve).

ČLEN 3.37

Pregled vseh ukrepov, sprejetih za izpolnitev odločitve po sprejetju začasnih pravnih sredstev zaradi neizpolnitve odločitve

1. Pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, pogodbenico pritožnico in Odbor uradno obvesti o vseh ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev odločitve arbitražnega sveta, in o svoji zahtevi, da pogodbenica pritožnica zaključi sprejete ukrepe.
2. Če pogodbenici v tridesetih dneh od dneva prejema uradnega obvestila ne dosežeta dogovora o tem, ali pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, s sprejetjem priglašene ukrepa izpolnjuje določbe iz člena 3.25 (Področje uporabe), pogodbenica pritožnica pisno zahteva, da o zadevi odloči prvotni arbitražni svet. Obvestilo o taki zahtevi se hkrati pošlje drugi pogodbenici in Odboru. Arbitražni svet o svoji odločitvi uradno obvesti pogodbenici in Odbor v petinštiridesetih dneh od dneva predložitve zahteve. Če arbitražni svet odloči, da je kakršen koli ukrep, sprejet za izpolnitev odločitve, v skladu z določbami iz člena 3.25 (Področje uporabe), se ukrepi iz člena 3.36 (Začasna pravna sredstva v primeru neizpolnitve odločitve) zaključijo.

ČLEN 3.38

Začasna prekinitve in ustavitve arbitražnih postopkov

1. Na zahtevo obeh pogodbenic arbitražni svet kadar koli začasno prekine svoje delo, in sicer za obdobje, o katerem se dogovorita pogodbenici in ne presega dvanajst mesecev, ter ga nadaljuje po izteku tega dogovorjenega obdobja na pisno zahtevo pogodbenice pritožnice ali pred koncem tega dogovorjenega obdobja na pisno zahtevo obeh pogodbenic. Če pogodbenica pritožnica ne zahteva nadaljevanja dela arbitražnega sveta pred iztekom dogovorjenega obdobja prekinitve, se postopki reševanja sporov, sproženi v skladu s tem oddelkom, štejejo za ustavljene. Ob upoštevanju člena 3.45 (Razmerje do obveznosti STO) začasna prekinitve in ustavitve dela arbitražnega sveta ne posegata v pravice katere koli od pogodbenic v drugih postopkih.
2. Pogodbenici se lahko kadar koli pisno dogovorita o ustavitvi postopkov reševanja sporov, sproženih v skladu s tem oddelkom.

ČLEN 3.39

Sporazumna rešitev

Pogodbenici lahko kadar koli dosežeta sporazumno rešitev spora v skladu s tem oddelkom. O kakršni koli takšni rešitvi uradno obvestita Odbor in arbitražni svet. Če rešitev zahteva odobritev v skladu z ustreznimi domačimi postopki ene ali druge pogodbenice, se uradno obvestilo sklicuje na tako zahtevo, postopki reševanja sporov, sproženi v skladu s tem oddelkom, pa se začasno prekinejo. Če takšna odobritev ni potrebna, ali po uradnem obvestilu o ustavitvi vseh takih domačih postopkov se postopek zaključi.

ČLEN 3.40

Poslovník

1. Postopke reševanja sporov iz tega oddelka ureja Priloga 9 (Postopkovna pravila arbitraže).
2. V skladu s Prilogo 9 (Postopkovna pravila arbitraže) so vsi sestanki arbitražnega sveta javni.

ČLEN 3.41

Predložitev informacij

1. Na zahtevo pogodbenice ali na lastno pobudo lahko arbitražni svet pridobi informacije iz katerega koli vira, tudi od pogodbenic, vključenih v spor, za katerega meni, da je primeren za postopek arbitražnega sveta. Arbitražni svet ima prav tako pravico pridobiti mnenje strokovnjakov, kadar meni, da je to primerno. Pred izbiro teh strokovnjakov se posvetuje s pogodbenicama. Tako pridobljene informacije je treba razkriti pogodbenicama in jima jih predložiti, da izrazita pripombe.
2. Zainteresirane fizične ali pravne osebe pogodbenic so pooblašene, da arbitražnemu svetu v skladu s Prilogo 9 (Postopkovna pravila arbitraže) predložijo dopise *amicus curiae*.

ČLEN 3.42

Pravila razlage

Arbitražni svet razlaga določbe iz člena 3.25 (Področje uporabe) v skladu z običajnimi pravili razlage mednarodnega javnega prava, vključno s pravili Dunajske konvencije o pogodbenem pravu. Če je obveznost iz tega sporazuma enaka obveznosti iz Sporazuma STO, arbitražni svet upošteva vse razlage, ki so skladne s katero koli zadevno razlago iz odločitev Organa STO za reševanje sporov (v nadaljnjem besedilu: organ za reševanje sporov). Odločitve arbitražnega sveta ne morejo dodati ali zmanjšati pravic in obveznosti iz določb v členu 3.25 (Področje uporabe).

ČLEN 3.43

Sklepi in odločitve arbitražnega sveta

1. Arbitražni svet si vsestransko prizadeva za sprejemanje sklepov s soglasjem. Če sklepov kljub temu ni mogoče doseči s soglasjem, se o sporni zadevi odloča z večino glasov.
2. Vsaka odločitev arbitražnega sveta je zavezujoča za pogodbenici in ne ustvarja nikakršnih pravic ali obveznosti za fizične ali pravne osebe. Odločitev zajema ugotovitve o dejstvih, veljavnost zadevnih določb iz člena 3.25 (Področje uporabe) ter argumente za sprejete ugotovitve in sklepe. Odbor daje odločitve arbitražnega sveta v celoti na voljo javnosti, razen če odloči drugače z namenom zagotoviti zaupnost kakršnih koli informacij, ki jih je katera od pogodbenic opredelila kot zaupne.

ČLEN 3.44

Seznami arbitrov

1. Pogodbenici ob začetku veljavnosti tega sporazuma sestavita seznam petih posameznikov, ki so pripravljene in sposobne opravljati nalogo predsednika arbitražnega sveta iz člena 3.29 (Ustanovitev arbitražnega sveta).
2. Odbor najpozneje v šestih mesecih od začetka veljavnosti tega sporazuma sestavi seznam vsaj desetih posameznikov, ki so pripravljene in sposobne opravljati nalogo arbitra. Vsaka pogodbenica ob začetku veljavnosti tega sporazuma predlaga vsaj pet posameznikov, ki bodo opravljali nalogo arbitrov.
3. Odbor zagotovi, da se seznam posameznikov za opravljanje naloge predsednika ali arbitrov, ki se sestavi v skladu z odstavkoma 1 in 2, posodablja.
4. Arbitri imajo strokovno znanje ali izkušnje iz prava in mednarodne trgovine, naložb ali reševanja sporov v zvezi z mednarodnimi trgovinskimi sporazumi. So samostojni, delujejo v svoji individualni pristojnosti in niso povezani z javnimi organi nobene od pogodbenic ter ravnajo v skladu s Prilogo 11 (Kodeks ravnanja za arbitre in mediatorje).

ČLEN 3.45

Razmerje do obveznosti STO

1. Uporaba določb o reševanju sporov iz tega oddelka ne posega v nobeno dejanje v okviru STO, vključno s postopki za reševanje sporov.

2. Ne glede na odstavek 1, če je pogodbenica v zvezi z določenim ukrepom sprožila postopek reševanja spora v skladu s tem oddelkom ali Sporazumom STO, ne more sprožiti postopka reševanja spora v zvezi z istim ukrepom pri drugem razsodišču, dokler se prvi postopek ne konča. Poleg tega pogodbenica ne sproži postopka reševanja sporov v skladu s tem oddelkom in Sporazumom STO, razen če se spor nanaša na bistveno različne obveznosti na podlagi obeh sporazumov ali če izbrano razsodišče iz procesnih razlogov oziroma razlogov v zvezi s pristojnostjo ne sprejme ugotovitev v zvezi z zahtevkom za odpravo kršitev te obveznosti, pod pogojem da napaka razsodišča ni posledica nevestnega ravnanja pogodbenice, ki je stranka v sporu.

3. V odstavku 2:
 - (a) se šteje, da se postopki reševanja sporov v skladu s Sporazumom STO začnejo, ko pogodbenica predloži zahtevo za ustanovitev sveta v skladu s členom 6 Dogovora o pravilih in postopkih za reševanje sporov iz Priloge 2 k Sporazumu STO, ter končajo, ko organ za reševanje sporov sprejme poročilo sveta in poročilo pritožbenega organa, odvisno od primera, v skladu s členom 16 in členom 17(14) Dogovora o pravilih in postopkih za reševanje sporov; ter

(b) se šteje, da se postopki reševanja sporov v okviru tega oddelka začnejo, ko pogodbenica predloži zahtevo za ustanovitev arbitražnega sveta v skladu z odstavkom 1 člena 3.28 (Začetek arbitražnega postopka), ter končajo, ko arbitražni svet svojo odločitev predloži pogodbenicama in Odboru v skladu z odstavkom 2 člena 3.32 (Odločitev arbitražnega sveta) ali ko sta pogodbenici dosegli sporazumno rešitev v skladu s členom 3.39 (Sporazumna rešitev).

4. Ta oddelek pogodbenici v ničemer ne preprečuje uporabe začasne opustitve obveznosti, ki jo dovoljuje organ za reševanje sporov. Niti Sporazum STO niti sporazum o prosti trgovini med EU in Singapurjem se ne uporabi za to, da bi se pogodbenici preprečilo sprejetje primernih ukrepov v skladu s členom 3.36 (Začasna pravna sredstva v primeru neizpolnitve odločitve) tega oddelka.

ČLEN 3.46

Roki

1. Vsi roki iz tega oddelka, vključno z roki, v katerih morajo arbitražni sveti poslati uradno obvestilo o svojih odločitvah, se štejejo v koledarskih dnevih od dneva, ki sledi dejanju ali dejstvu, na katerega se nanašajo, razen če je določeno drugače.

2. Vsak rok iz tega oddelka lahko pogodbenici sporazumno podaljšata.

POGLAVJE IV

INSTITUCIONALNE, SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

ČLEN 4.1

Odbor

1. Pogodbenici s tem sporazumom ustanovita Odbor, ki ga sestavljajo predstavniki pogodbenice EU in Singapurja.
2. Odbor se običajno sestane vsaki dve leti izmenično v Uniji ali Singapurju ali nemudoma na zahtevo ene od pogodbenic. Odboru sopedsedujeta singapurski minister za trgovino in industrijo ter član Evropske komisije, odgovoren za trgovino, oziroma njuna pooblaščenca. Odbor se dogovori o časovnem razporedu sestankov in določi dnevni red ter lahko sprejme svoj poslovnik.
3. Odbor:
 - (a) zagotavlja pravilno izvajanje tega sporazuma;
 - (b) nadzoruje in olajšuje izvajanje in uporabo tega sporazuma ter spodbuja njegove splošne cilje;

- (c) ugotavlja nadaljnje načine za utrditev naložbenih odnosov med pogodbenicama;
- (d) obravnava težave, ki se lahko pojavijo pri izvajanju oddelka A (Reševanje sporov med vlagatelji in pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov) in preuči možne izboljšave, zlasti glede na izkušnje in razvoj v okviru drugih mednarodnih forumov;
- (e) pregleda splošno delovanje oddelka A (Reševanje sporov med vlagatelji in pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov), pri tem pa upošteva tudi vprašanja, ki izhajajo iz prizadevanja za vzpostavitev večstranskega mehanizma reševanja sporov iz člena 3.12 (Večstranski mehanizem reševanja sporov);
- (f) si brez poseganja v poglavje III (Reševanje sporov) prizadeva za reševanje težav, ki bi lahko nastale na področjih, ki jih zajema ta sporazum, ali reševanje sporov, ki bi lahko nastali v zvezi z razlago ali uporabo tega sporazuma; ter
- (g) upošteva kakršne koli druge relevantne zadeve v zvezi s področji, ki jih zajema ta sporazum.

4. Odbor se lahko na podlagi sporazuma pogodbenic ter po izpolnitvi njunih ustreznih pravnih zahtev in dokončanju postopkov odloči, da bo:

- (a) imenoval člane razsodišča in člane pritožbenega razsodišča v skladu s členoma 3.9(2) (Razsodišče prve stopnje) in 3.10(2) (Pritožbeno razsodišče), da bi povečal ali zmanjšal število članov v skladu s členoma 3.9(3) in 3.10(3), ter razrešil člana razsodišča ali pritožbenega razsodišča v skladu s členom 3.11(5) (Etika);

- (b) določil redni mesečni honorar članov razsodišča in pritožbenega razsodišča v skladu s členoma 3.9(12) in 3.10(11) ter znesek dnevnih honorarjev članov, ki opravljajo funkcijo v senatu pritožbenega razsodišča, in predsednikov razsodišča ali pritožbenega razsodišča v skladu s členoma 3.10(12) in 3.9(13);
- (c) preoblikoval redni honorar, druge honorarje in stroške članov razsodišča in pritožbenega razsodišča v redno plačo v skladu s členoma 3.9(15) in 3.10(13);
- (d) podrobno določil kakršne koli potrebne prehodne ureditve v skladu s členom 3.12 (Večstranski mehanizem reševanja sporov);
- (e) sprejel dodatna pravila o honorarjih v skladu s členom 3.21(5) (Stroški);
- (f) sprejel razlage določb tega sporazuma, ki so zavezujoče za pogodbenici in vse organe, ustanovljene na podlagi tega sporazuma, vključno z razsodiščem in pritožbenim razsodiščem iz oddelka A (Reševanje sporov med vlagatelji in pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov) ter arbitražnimi sveti iz oddelka B (Reševanje sporov med pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov); ter
- (g) sprejel pravila, ki dopolnjujejo veljavna pravila reševanja sporov ali pravila iz prilog. Taka pravila so zavezujoča za razsodišče in pritožbeno razsodišče iz oddelka A (Reševanje sporov med vlagatelji in pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov) ter arbitražne svete iz oddelka B (Reševanje sporov med pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov).

ČLEN 4.2

Odločanje

1. Pogodbenici lahko sprejmeta odločitve v okviru Odbora, kakor je določeno v tem sporazumu. Sprejete odločitve so zavezujoče za pogodbenici, ki sprejmeta potrebne ukrepe za njihovo izvajanje.
2. Odbor lahko oblikuje ustrezna priporočila, kadar je to določeno v tem sporazumu.
3. Odbor sprejema odločitve in daje priporočila na podlagi dogovora med pogodbenicama.

ČLEN 4.3

Spremembe

1. Pogodbenici se lahko dogovorita o spremembi tega sporazuma. Sprememba začne veljati po izmenjavi pisnih obvestil, ki potrjujejo, da sta pogodbenici izpolnili svoje veljavne zakonske zahteve in postopke, kakor je določeno v aktu, ki se spreminja.
2. Ne glede na odstavek 1 lahko pogodbenici v okviru Odbora sprejmeta sklep o spremembi tega sporazuma, kadar je to določeno v tem sporazumu.

ČLEN 4.4

Previdnostna izjema

1. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da pogodbenici preprečuje sprejetje ali ohranitev razumnih ukrepov iz bonitetnih razlogov, kot so:
 - (a) zaščita vlagateljev, depozitarjev, imetnikov police ali oseb, ki so v fiduciarnem razmerju s ponudnikom finančnih storitev;
 - (b) ohranjanje varnosti, solidnosti, neoporečnosti ali finančne odgovornosti ponudnikov finančnih storitev ali
 - (c) zagotavljanje neoporečnosti in stabilnosti finančnega sistema pogodbenice.
2. Ti ukrepi ne smejo biti bolj obremenjujoči, kot je potrebno za dosego njihovega cilja, in ne smejo biti sredstvo samovoljne ali neutemeljene diskriminacije ponudnikov finančnih storitev druge pogodbenice v primerjavi s podobnimi lastnimi ponudniki finančnih storitev ali sredstvo prikritega omejevanja trgovine s storitvami.
3. Nobena določba tega sporazuma pogodbenici ne nalaga obveznosti, da razkrije informacije, ki zadevajo posle in račune posameznih potrošnikov ali katere koli zaupne ali varovane informacije, s katerimi razpolagajo javni subjekti.

ČLEN 4.5

Varnostne izjeme

Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da:

- (a) od katere koli pogodbenice zahteva zagotovitev informacij, katerih razkritje bi bilo po njenem mnenju v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi;
- (b) kateri koli pogodbenici prepoveduje uvedbo ukrepov, za katere ta presodi, da so potrebni za zavarovanje njenih bistvenih varnostnih interesov:
 - (i) v zvezi s proizvodnjo ali trgovino z orožjem, strelivom in vojaškim materialom, v zvezi s trgovino z drugim blagom in materialom ter v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, ki se izvajajo neposredno ali posredno z namenom oskrbe vojaških sil;
 - (ii) v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, ki se izvajajo neposredno ali posredno z namenom oskrbe vojaških sil;
 - (iii) v zvezi s fizijskimi in fuzijskimi materiali ali z materiali, iz katerih so ti pridobljeni; ali
 - (iv) sprejetih v času vojne ali drugega izrednega stanja v mednarodnih odnosih ali za zaščito ključne javne infrastrukture (to se nanaša na komunikacijsko, elektroenergetsko ali vodno infrastrukturo, ki zagotavljajo osnovno blago ali storitve splošni javnosti) pred načrtnimi poskusi uničenja ali onemogočitve;

(c) pogodbenicama preprečuje ukrepanje za ohranjanje mednarodnega miru in varnosti.

ČLEN 4.6

Obdavčitev

1. Ta sporazum se uporablja za davčne ukrepe samo, kolikor je takšna uporaba potrebna za uveljavitev določb tega sporazuma¹.
2. Ta sporazum v ničemer ne vpliva na pravice in obveznosti bodisi Singapurja bodisi Unije ali katere koli od njenih držav članic v skladu s katerim koli davčnim sporazumom med Singapurjem in Unijo ali katero koli od njenih držav članic. V primeru neskladnosti med tem sporazumom in katerim koli takšnim sporazumom prevlada tisti sporazum v obsegu neskladnosti. Če med Singapurjem in eno ali več državami članicami Unije obstaja davčni sporazum, so pristojni organi v skladu z navedenim sporazumom edini odgovorni, da ugotovijo obstoj neskladnosti med tem sporazumom in navedenim sporazumom.

¹ Izraz „določbe tega sporazuma“ pomeni določbe, ki priznavajo: (a) nediskriminatorno obravnavo vlagateljev na način in v obsegu v skladu s členom 2.3 (Nacionalna obravnava); ter (b) zaščito vlagateljev in njihovih naložb pred razlastitvijo na način in v obsegu, določenem v členu 2.6 (Razlastitev).

3. Ta sporazum v ničemer ne preprečuje kateri koli pogodbenici, da uporabi ali ohrani kateri koli davčni ukrep, ki razlikuje med davkoplačevalci na podlagi racionalnih meril, na primer med davkoplačevalci, ki niso v enakem položaju, zlasti glede na njihovo prebivališče ali kraj, kjer so vložili svoj kapital¹.

4. Ta sporazum v ničemer ne preprečuje sprejetja ali ohranitve katerega koli ukrepa, katerega cilj je preprečitev izogibanja plačevanju davkov ali davčne utaje na podlagi davčnih določb sporazumov za preprečevanje dvojne obdavčitve ali drugih davčnih ureditev ali domače davčne zakonodaje.

5. Ta sporazum v ničemer ne preprečuje Singapurju, da sprejme ali obdrži davčne ukrepe, ki so potrebni za zaščito prevladujočih interesov javne politike Singapurja, ki izhajajo iz njegovih posebnih prostorskih omejitev.

ČLEN 4.7

Posebna izjema

Nobena določba tega sporazuma se ne uporablja za dejavnosti, ki jih opravljajo centralne banke ali monetarni organi ali kateri koli drugi javni subjekt pri izvajanju denarne politike ali politike deviznega tečaja.

¹ Za večjo jasnost se pogodbenici strinjata, da ta sporazum v ničemer ne preprečuje davčnih ukrepov, katerih cilj so socialna zaščita, javno zdravje ali drugi družbeni in skupnostni cilji ali makroekonomska stabilnost; oziroma davčne ugodnosti, povezane s krajem pridobitve pravne osebnosti in ne državljanstvom osebe, ki je lastnik družbe. Davčni ukrepi, katerih cilj je makroekonomska stabilnost, so ukrepi v odziv na spremembe in razvoj v nacionalnem gospodarstvu za odpravo ali preprečevanje sistemskih neravnovesij, ki resno ogrožajo stabilnost nacionalnega gospodarstva.

ČLEN 4.8

Državni premoženjski skladi

Vsaka pogodbenica spodbuja svoje državne premoženjske sklade, da spoštujejo splošno sprejeta načela in prakse, t. i. načela iz Santiaga.

ČLEN 4.9

Razkritje informacij

1. Nič v tem sporazumu od nobene pogodbenice ne zahteva, da naj da na voljo zaupne informacije, katerih razkritje bi oviralo izvrševanje zakonodaje ali bilo kako drugače v nasprotju z javnimi interesi ali bi posegalo v upravičene trgovinske interese posameznih javnih ali zasebnih podjetij.
2. Kadar pogodbenica Odboru predloži informacije, ki se štejejo za zaupne v skladu z njenimi zakoni in predpisi, druga pogodbenica navedene informacije obravnava kot zaupne, razen če se s pogodbenico, ki je informacije predložila, dogovori drugače.

ČLEN 4.10

Izpolnjevanje obveznosti

Pogodbenici sprejmeta vse splošne ali posebne ukrepe za izpolnjevanje svojih obveznosti na podlagi tega sporazuma. Poskrbita, da se dosežejo cilji, določeni v tem sporazumu.

ČLEN 4.11

Brez neposrednega učinka

Zaradi večje jasnosti se nobena določba iz tega sporazuma ne sme razlagati tako, da osebam podeljuje pravice ali nalaga obveznosti razen tistih, ki so ustvarjene med pogodbenicama v skladu z mednarodnim javnim pravom.

ČLEN 4.12

Razmerje do drugih sporazumov

1. Ta sporazum je sestavni del splošnih dvostranskih odnosov, kakor so določeni v sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med EU in Singapurjem, in del skupnega institucionalnega okvira. Je poseben sporazum, s katerim začnejo veljati trgovinske določbe sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med EU in Singapurjem.
2. Zaradi večje jasnosti se pogodbenici strinjata, da ta sporazum od njiju v ničemer ne zahteva, da ravnata na način, ki bi bil v neskladju z njunimi obveznostmi iz Sporazuma STO.

3. (a) Z začetkom veljavnosti tega sporazuma se sporazumi med državami članicami Unije in Singapurjem iz Priloge 5 (Sporazumi iz člena 4.12), vključno s pravicami in obveznostmi, ki iz njih izhajajo, prekinejo in prenehajo veljati ter se nadomestijo s tem sporazumom.
- (b) V primeru začasne uporabe tega sporazuma v skladu s členom 4.15(4) (Začetek veljavnosti) se uporaba določb sporazumov iz Priloge 5 (Sporazumi iz člena 4.12) ter pravic in obveznosti, ki iz njih izhajajo, začasno prekine od datuma začetka začasne uporabe. Če se začasna uporaba tega sporazuma odpove in ta sporazum ne začne veljati, začasna prekinitvev preneha in začnejo veljati sporazumi iz Priloge 5 (Sporazumi iz člena 4.12).
- (c) Ne glede na pododstavka 3(a) in 3(b) je mogoče vložiti zahtevek v skladu z določbami sporazuma iz Priloge 5 (Sporazumi iz člena 4.12) glede odobrene obravnave, medtem ko je bil navedeni sporazum v veljavi, v skladu s pravili in postopki, določenimi v navedenem sporazumu, in pod pogojem, da niso pretekla več kot tri leta od datuma začasne prekinitvev sporazuma v skladu s pododstavkom 3(b), oziroma, če se sporazum začasno ne prekine v skladu z odstavkom 3(b), od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma.

- (d) Če se začasna uporaba tega sporazuma odpove in ta sporazum ne začne veljati, se lahko ne glede na pododstavka 3(a) in 3(b) vloži zahtevek v skladu z oddelkom A (Reševanje sporov med vlagatelji in pogodbenicama) poglavja III (Reševanje sporov) glede odobrene obravnave v obdobju začasne uporabe tega sporazuma, če od datuma odpovedi začasne uporabe niso minila več kot tri leta.

Za namene tega odstavka se opredelitev pojma „začetek veljavnosti tega sporazuma“ iz člena 4.15(4)(d) (Začetek veljavnosti) ne uporablja.

ČLEN 4.13

Ozemeljska uporaba

Ta sporazum se uporablja:

- (a) v povezavi s pogodbenico EU, za ozemlja, na katerih veljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije, ter v skladu s pogoji, določenimi v navedenih pogodbah ter
- (b) v povezavi s Singapurjem, za njegovo ozemlje.

Sklicevanje na „ozemlje“ v tem sporazumu se razume v tem smislu, razen če je navedeno drugače.

ČLEN 4.14

Priloge, dodatki, skupne izjave, protokoli in dogovori o razlagi

Priloge, dodatki, skupne izjave, protokoli in dogovori o razlagi k temu sporazumu so njegov sestavni del.

ČLEN 4.15

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum pogodbenici sprejmeta v skladu s svojimi postopki.
2. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem si pogodbenici izmenjata pisna obvestila, ki potrjujejo, da sta izpolnili svoje veljavne pravne zahteve in postopke za začetek veljavnosti tega sporazuma. Pogodbenici lahko sporazumno določita drug datum.
3. Uradna obvestila se pošljejo generalnemu sekretarju Sveta Unije ter direktorju oddelka za Severno Ameriko in Evropo na singapurskem ministrstvu za trgovino in industrijo ali njunim zadevnim naslednikom.

4. (a) Ta sporazum se začasno uporablja od prvega dneva meseca, ki sledi dnevu, ko sta se Unija in Singapur uradno obvestila o končanju svojih zadevnih postopkov. Pogodbenici lahko sporazumno določita drug datum.
- (b) Če nekaterih določb tega sporazuma ni mogoče začasno uporabiti, pogodbenica, ki ne more izvesti te začasne uporabe, obvesti drugo pogodbenico o določbah, ki jih ni mogoče začasno uporabljati.

Ne glede na pododstavek 4(a) in če je druga pogodbenica dokončala potrebne postopke ter v desetih dneh od obvestila, da nekaterih določb ni mogoče uporabiti, ne nasprotuje začasni uporabi, se določbe tega sporazuma, ki niso bile zajete v obvestilu, začasno uporabljajo od prvega dneva meseca, ki sledi obvestilu.

- (c) Unija ali Singapur lahko odpovesta začasno uporabo tega sporazuma s pisnim obvestilom drugi pogodbenici. Ta odpoved začne veljati prvi dan drugega meseca po uradnem obvestilu.
- (d) Kadar se ta sporazum ali nekatere njegove določbe začasno uporabljajo, pomeni izraz „začetek veljavnosti tega sporazuma“ datum začasne uporabe. Odbor lahko opravlja svoje naloge med začasno uporabo tega sporazuma. Vse odločitve, sprejete v okviru izvajanja teh nalog, bodo prenehale učinkovati le, če se začasna uporaba tega sporazuma prekine in ta sporazum ne začne veljati.

ČLEN 4.16

Trajanje

1. Ta sporazum velja za nedoločen čas.
2. Bodisi pogodbenica EU bodisi Singapur lahko drugo pogodbenico pisno obvesti, da namerava odpovedati ta sporazum.
3. Sporazum se prekine šest mesecev po uradnem obvestilu v skladu z odstavkom 2 brez poseganja v člen 4.17 (Odpoved).
4. V 30 dneh od vročitve uradnega obvestila v skladu z odstavkom 2 lahko katera koli pogodbenica zahteva posvetovanja o tem, ali naj bi prenehanje veljavnosti katere koli določbe tega sporazuma začela učinkovati pozneje, kot določa odstavek 2. Taka posvetovanja se začnejo v 30 dneh po tem, ko pogodbenica predloži tako zahtevo.

ČLEN 4.17

Odpoved

Če se ta sporazum odpove v skladu s členom 4.16 (Trajanje), bo ta sporazum še naprej veljal za nadaljnje obdobje dvajsetih let od navedenega datuma v zvezi z zajetimi naložbami, ki so se izvedle pred datumom odpovedi tega sporazuma. Ta člen se ne uporablja, če se začasna uporaba tega sporazuma odpove in ta sporazum ne začne veljati.

ČLEN 4.18

Pristop novih držav članic Unije

1. Unija nemudoma obvesti Singapur o kakršni koli prošnji tretje države za pristop k Uniji.
2. Unija si v pogajanjih z državo kandidatko, ki želi pristopiti k Uniji, prizadeva:
 - (a) na zahtevo Singapurja v največji možni meri zagotoviti vse informacije v zvezi s kakršno koli zadevo iz tega sporazuma ter
 - (b) proučiti kakršne koli pomisleke, ki jih izrazi Singapur.

3. Unija uradno obvesti Singapur, takoj ko je mogoče, o rezultatih pristopnih pogajanj z državo kandidatko, ki želi pristopiti k Uniji, in uradno obvesti Singapur o začetku veljavnosti katerega koli pristopa k Uniji.
4. Odbor preuči vse morebitne vplive takega pristopa na ta sporazum dovolj časa pred datumom pristopa in sprejme odločitev o morebitni potrebni prilagoditvi ali prehodni ureditvi.
5. Vsaka nova država članica Evropske unije pristopi k temu sporazumu, tako da akt o pristopu k temu sporazumu deponira pri generalnem sekretariatu Sveta Evropske unije ter direktorju oddelka za Severno Ameriko in Evropo pri singapurskem Ministrstvu za trgovino in industrijo ali njunih naslednikih.

ČLEN 4.19

Verodostojna besedila

Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.